BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934–6759

APVIENOTĀ LONDONAS AVĪZE UN LATVIJA

2019. gada 3. – 9. decembris

Nr. 46 (1608)

Lasiet tīmeklī www.brivalatvija.lv

Kā Rīgā jūtas Michails Barišņikovs? *3. lpp.*

Ko trešā vara neiespēj, paveic ceturtā *5. lpp.*

Kā klājas trimdas tautiešu atvasēm Latvijā? *6. lpp.*

Latvija – Peru. Jaunu attiecību sākums *7. lpp.*

Grezna dāvana Likteņdārzam *10. lpp.*

Par latviešiem Norvēģijā *11. lpp.*

Sekmīgi aizvadīts PLEIF – 2019 Valmierā

RAITS EGLĪTIS

Latvija pasaulē jāpopulārizē kā dabiska, ekoloģiska, kultūras bagāta un radoša valsts, secināts šā gada 21. un 22. novembrī Valmierā notikušajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā (PLEIF). Tajā piedalījās 357 dalībnieki no 14 dažādām valstīm – no Latvijas, Brazīlijas, Kanadas, Vācijas, Chorvatijas, Norvēģijas, Īrijas, Lielbritanijas, Austrālijas, ASV, Ķīnas, Singapūras, Zviedrijas un Taizemes.

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēde Kristīne Saulīte uzsvēra, ka nupat aizvadītais PLEIF noslēdzies ar vērtīgām atziņām: "Šo abu foruma dienu laikā mēs apspriedām ļoti būtiskus jautājumus, un es patiešām ticu, ka pēc šīm diskusijām, sarunām un prezentācijām mēs varēsim spert nākamo soli un sākt virzīt procesus valstiskā līmenī, lai veicinātu Latvijas tēla un mūsu ekonomikas attīstību."

Forumā secināts, ka Latvijas stāsts pašlaik veiksmīgāk stāstāms, akcentējot trīs šķautnes: dabu, sadarbību un radošumu. Lietderīgi būtu novērtēt, atbalstīt un ieguldīt jau esošajos veiksmes stāstos, iniciātīvās un darītājos, kas nes Latvijas vārdu pasaulē. Diskusijās par konkurētspējīgu izglītību atzīts, ka pedagogiem būtu jāvada mācību stundas, nevis tikai diktējot informāciju, bet mudinot skolēnus un studentus līdzdarboties un strādāt, nevis tikai klausīties. Izglītības sistēmā būtiski piesaistīt un noturēt skolotājus un profesorus, kuri domā par katra skolēna un studenta izaugsmi, rosina iedvesmu un radošumu.

Latvijai ir, ko piedāvāt ārzemju talantiem, kuri pirmām kārtām te sagaida drošību un labvēlīgu vidi savai ģimenei. Šobrīd vērojams valsts vispārējas stratēģijas trūkums talantu piesaistei, ar talantu piesaisti nodarbojas uzņēmēji, saskaroties ar daudziem birokratiskiem šķēršļiem. Turklāt sabiedrībā ir izteikti jūtams iecietības trūkums, saskaroties ar profesionāļiem no citām valstīm – tā izskanēja no foruma dalībnieku teiktā. Diskutējot par to, ko stāstīt darījumu partneriem ārzemēs par Latviju, forumā tika uzsvērts, ka vairāk jāstāsta par mūsu izcilajiem sasniegumiem, uzņēmumiem, personībām, par mūsu valsti kā tādu, ar ko mums patiesi lepoties. Mēs visi esam Latvijas vēstneši pasaulē.

21. un 22. novembrī Valmierā aizvadītais Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums (PLEIF) bija jau sestais pēc kārtas. To organizēja PBLA un Valmieras pilsētas pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Ārlietu ministriju, biedrību "Valmieras Attīstības aģentūra", Amerikas Tirdzniecības palātu (*AmCham*), biedrību "*The Red Jackets*" un biedrību "Ar pasaules pieredzi Latvijā".

No kreisās: Raits Eglītis, PBLA izpilddirektors, Eva Johansone, PLEIF-2019 vadītāja un TV žurnāliste, Kristīne Saulīte, PBLA priekšsēde, Lora Egle, PBLA projektu lietvede, Mārtiņš Andersons, PLEIF-2019 vadītājs, ALAs vicepriekšsēdis, Jānis Andersons, PBLA pārstāvniecības vadītājs

Kustības *The Red Jackets* balvas pasniegšanas ceremonijai sarūpēto torti griež (no kreisās) Andris Rubīns, PLEIF-2019 moderātors, Līva Stūrmane, *The Red Jackets* projektu vadītāja, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre, Kristīne Saulīte, PBLA priekšsēde, Latvijas Valsts prezidents Egils Levits, Inese Andersone, *The Red Jackets* dibinātāja

IM MEMORIAM

Paturot piemiņā Latvijas dižgarus, glabāsim vienmēr tīru un gaišu viņu garīgo mantojumu

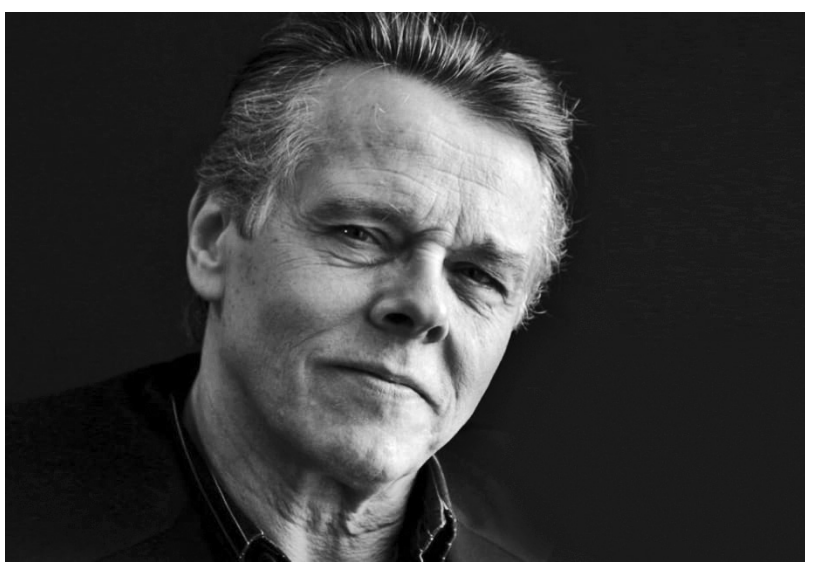

Diriģents Mariss Jansons (14.01.1943 – 30.11.2019)

Akadēmiķis Jānis Stradiņš (10.12.1933. – 29.11.2019)

9 770934 67501 8 46

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

7. DECEMBRIS
Ziemassvētku labdarības tirdziņš BRISELĒ

Adrese: Eiropas skola Voluvē (EEB2), *Oscar Jesperslaan 75, 1200 Brisele.* **Laiks:** Sākums no plkst. 10

Eiropas skolā Voluvē (EEB2) notiks ikgadējais labdarības tirdziņš.

Ja jums bērni nemācās šajā skolā, bet jūs vēlaties nākt uz tirdziņu, drošības apsvērumu dēļ ir jāreģistrējas iepriekš. Sazinieties ar kādu EEB2 vecākiem, kas var jums atsūtīt reģistrēšanās saiti (**līdz 6. dec. plkst. 12**).

Ja vēlaties iesaistīties Latvijas stenda tapšanā, rakstiet uz: *latviesu.vecakiEEB2@gmail.com* vai sazinies ar Ivetu Kantrimu personīgi.

Visi laipni aicināti!

7. DECEMBRIS
Pirmā Adventa dievkalpojums BRISELĒ

Adrese: Briseles Zviedru baznīca, *Avenue des Gaulois 35, 1040 Etterbeek*, metro stacija – *Merode.* **Laiks:** 17 – 20

Beļģijas Latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes valde visus sirsnīgi aicina uz Adventa dievkalpojumu

Dievkalpojumā kalpos mācītājs Klāvs Bērziņš. Muzicēs ērģelnieks Ivars Spriņģis un flautiste Katarina T. *Ignatovich.*

Dievkalpojuma laikā bērniem nodarbības vadīs Dace un Gatis Svoki. Pēc dievkalpojuma aicinām visus uzkavēties un turpināt baudīt pirmssvētku gaisotni pirmā stāva zālē pie uzkodām un karstvīna krūzes.

10. DECEMBRIS
Latviešu krogus vakars Briselē

Adrese: bārs *Fatboy's Schuman (Avenue de Cortenbergh 36, 1040* Brisele). **Laiks:** plkst. 10

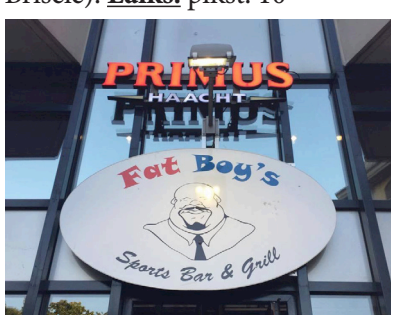

Katra mēneša otrās nedēļas otrdienās notiek latviešu krogus vakars Briselē, uz ko ir mīļi aicināts ikviens!

Šī ir iespēja gan jaukā gaisotnē atpūsties un garšīgi paēst, gan arī satikt draugus un paziņas, lai padalītos sadzīviskā pieredzē un apspriestu jaunumus.

Tiekamies!

14. DECEMBRIS
Baltijas dizaina stāstu salons BRISELĒ

Datumi: 14. – 15. decembrī un 21. – 22. decembrī

Adrese: *Rue Blaes 132, 1000* Brisele. Darba laiks: plkst. 10 – 19

Lai veicinātu Baltijas valstu, tai skaitā Latvijas, radošo zīmolu, dizaineru un ar dizainu saistīto technoloģiju atpazīstamību Beļģijā, darbu ir uzsākusi asociācija *Baltic Design Stories.*

Decembrī tiks atvērts pirmais *Baltic Design Stories* pop-up veikals Briselē, dzīvīgajā un apmeklētāju iemīļotajā rajonā *Sablon.* Baltijas dizaina stāstu salonā būs iespēja iegādāties Baltijas dizaina preces, uzzināt par Latvijas dizainu un radošajām industrijām, atstāt kontaktus iespējamai turpmākai sadarbībai, apmainīties ar pieredzi.

14. decembris parallēli veikala darbīgajai atmosfērai būs veltīts aktīvai informācijas apmaiņai par eksporta un investīciju iespējām Latvijā, Latvijas uzņēmumu attīstību Beļģijā, diasporas pārstāvju sarunām un konsultācijām, klātesot Latvijas Investīcijas un attīstības aģentūras pārstāvjiem.

Ar pilnu dizaineru sarakstu var iepazīties *FaceBook* un mājaslapā. Gaidīsim ciemos!

www.balticdesignstories.eu

26. DECEMBRIS
20. latviešu salidojums Trinidadā un Tobāgo

No 2019. gada 26. decembŗa līdz 2020. gada 5. janvārim notiks 20. latviešu salidojums Trinidadā un Tobāgo.

26. decembrī vienlaicīga ierašanās Portovspeinā no mītnes zemēm. Pievakarē sadraudzības kokteiļu stunda pie peldbaseina.

27. decembrī agri no rīta TV intervija (pārstāvjiem). Pēc brokastīm Portovspeinas pilsētas ekskursija. Pievakarē Karonī putnu rezervāta ekskursija. Vakarā trešo Svētku eglīte, sapazīšanās vakars, dziedāšana.

28. decembrī dienas ekskursija uz Sanfernando dabas rezervātu un Labrejas asfalta ezeru.

29. decembrī no rīta brīvs laiks (gājiens pa viesnīcas territorijas kalniem).

Pēcpusdienā ceļš uz Tobāgo ar ātrkuģi – katamarānu.

30. decembrī Kurzemes piekrastes ekspedīcija – kurzemnieku apmetņu vietas. Oficiālā fotografija pie Kurzemnieku piemineklja. Pēcpusdienā puzuru gatavošana, vakarā sadraudzības kokteilis

31. decembrī laivas brauciens gar (Jaun)kurzemes piekrasti, pelde līčos. Pēcpusdienā Vecā gada izvadīšanas dievkalpojums Plimatas Sv. Dāvida baznīcā. Jaunā gada sagaidīšana pie L. Kurzemes līča un Kurzemes piemineklja. Banketa vakariņas

1. janvārī Ārgaila ūdenskrituma ekskursija un Gudvuda dzīvnieku parks.

2. janvārī Pidženpointa dienas ekskursija un Rabinsena Krūzo ala (pelde ar krāsainām zivīm un Nailona baseinā, Bukū līcī).

3. janvārī Skārborovas ekskursija (botāniskais dārzs, mūzejs, pilsēta). Pēcpusdienā gājiens uz putnu barošanas rezervātu

4. janvārī Šarlotvilles un Pirātu/Kuršu līča dienas ekskursija, koppelde, pikniks. Atvadu vakariņas.

5. janvārī dalībnieku atgriešanās mītnes zemēs. Vakaros: Salidojumu vēsture – gaismas bildes, stāstījumi; filmas izrāde "Latvija - Gambija-Tobago".

Informē Guntars Gedulis,
20. LSTT vadītājs

27. JANVĀRIS
Dalība farmācijas un medicīnas izstādē AAE

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) aicina Latvijas farmācijas, medicīnas un dzīvības zinātņu uzņēmumus piedalīties kopstendā izstādē "ARAB HEALTH 2020" Apvienotajos Arabu Emirātos kas norisināsies no 2020. gada 27. – 30. janvārī Dubaijā!

"Arab Health" izstāde ir lielākā medicīnas izstāde Tuvajos Austrumos, ik gadu pulcējot vairāk kā 55 000 apmeklētāju un 4250 uzņēmumu no 159 valstīm.

Kopstenda veidošanai tiks izmantota izstādes piedāvātā standarta stenda konstrukcija.

Kopējā stenda platība: 9m2

Vieta tiek piedāvātas 3 farmācijas, medicīnas vai dzīvības zinātņu uzņēmumiem

Latvijas stenda vietu – "Z7.B11"

Izstādes izcenojumi, ja stends tiek dalīts uz 3 uzņēmumiem:

• Laukuma un standarta stenda konstrukcijas (tai skaitā, standarta apgaismojums, elektrība, stenda tīrīšana) maksa – 2700 EUR

• Stenda obligātās apdrošināšanas un organizātoru administrācijas izmaksas – 250 EUR

• Reģistrācijas (*co-exhibitor*) maksa – 700 EUR

• Papildus mēbeļu noma (atkarīga no katra uzņēmuma nepieciešamībām, piemēram, darba galds – 140 EUR, stikla vitrīna – 180 EUR, bāra krēsls – 80 EUR, brošūras statīvs – 35 EUR, apaļais galds – 100 EUR)

Stenda dizaina izstrādes izmaksas – 800 EUR

Visas iepriekš minētās izmaksas ir aptuvenas! Gala izmaksas dalībai kopstendā izstādē tiks aprēķinātas pēc pieteikuma saņemšanas un būs atkarīgas no izstādes dalībnieku skaita.

4. JŪLIJS
Kultūras nedēļa Spānijā 2020

Piekto gadu pēc kārtas, pilsētā *Lloret de Mar* risināsies ikgadējais festivāls – Kultūras nedēļa Spānijā 2020. Būsim ļoti priecīgi uzņemt Jūsu kopu pilsētā *Lloret de Mar,* dejot, dziedāt kopā ar mums, kā arī iepazīstināt Katalonijas iedzīvotājus ar Latvijas kultūru un tradicijām.

Kultūras nēdēļas sarīkojumu ietvaros esam iecerējuši kopu uzstāšanos Kultūras nedēļas atklāšanas un noslēguma koncertos kopā ar Spānijas kopām.

Ja Jūs vēlaties piedalīties mūsu organizētajā pasākumā lūdzam sazināties telefoniski, mēs Jums izsūtīsim pieteikuma anketas un atbildēsim uz pārējiem interesējošiem jautājumiem:

Dana Tagle
director@danatagle.com
tel: 00 34 63 64 17 420
booking@danatagle.com
Diāna Bērziņa
tel: 00 34 68 26 43 433

Kalendārs tapis sadarbībā ar *latviešiem.com*

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

Londonā iededz egli no Latvijas

Ja britu Ārlietu ministrijā līdzās Bakingemas pilij dienas vidū atskan latviešu koŗa dziesmas, tad ir skaidrs – tas nav parasts Londonas latviešu koŗa mēģinājums. Koŗa dziesmu pavadībā Londonā 2. decembrī tika iedegta Latvijas dāvinātā un rotātā Ziemsvētku egle. (*attēlā*)

Latvijas dāvināto un izgreznoto egli greznajā britu Ārlietu ministrijas ēkā rotā nevis Ziemsvētku, bet gan NATO zvaigznes, simbolizējot NATO 70. gadu jubileju, ko Londonā bija ieradušies svinēt visu dalībvalstu līdeŗi. Rotu autors ir pagājuša gada Londonas dizaina biennāles labākais dizainers Artūrs Analts. Egle ir augusi Valkas pusē 17 –18 gadus, tad cirsta, speciāli saiņota un pusotru nedēļu ar kuģi ceļojusi uz Angliju. Briti cer, ka latvieši turpinās egles dāvināšanas tradiciju arī pēc nākamgad gaidāmā *Brexit*.

***

Rīgas pilī sāk solidāritātes sarunu ciklu

29. novembrī Rīgas pilī notika pirmā solidāritātes sarunu cikla domnīca "Latviešu nācija un saliedēta Latvijas valsts", kuŗā piedalījās 60 dažādu paaudžu sabiedrības pārstāvju: pētnieki, interešu grupu pārstāvji, politikas veidotāji, žurnālisti, pedagogi, mūziķi, kaŗavīri, skolēni un studenti, biedrību un NVO pārstāvji. Sarunas dalībnieki diskutēja par to, kā veicināt latvisko identitāti un piederību Latvijas valstij un Eiropas kultūrtelpai, kā sekmēt jauniešu pilsonisko kultūru un patriotismu, kā stiprināt iedzīvotājos vēsturisko atmiņu. Savukārt ar skolēniem īpaši tika pārrunāti dažādi solidāritātes un demokratijas jautājumi, lai veicinātu viņu izpratni un kritisko domāšanu, kā arī rosinātu viņos pārdomas par solidāritāti kā vērtību ikdienas gaitās un ceļā uz stipru un saliedētu Latvijas nāciju.

No dalībniekiem izskanēja dažādas ierosmes, kā Latvijai kļūt par modernu, ilgtspējīgu Ziemeļeiropas valsti, kuŗā iedzīvotāji jūtas tai piederīgi. Piemēram, svinēt demokratijas svētkus, daudz vairāk un plašākā mērogā lepoties ar mūsu sasniegumiem un panākumiem, runāt starptautiskā mērogā par mūsu kultūrvēsturisko mantojumu, stāstīt par vēstures notikumiem caur popkultūras prizmu, daudz biežāk veidot dialogus un sarunu ciklus ar sabiedrību arī reģionos, tādējādi veicinot iedzīvotāju iesaistīšanos lēmumpieņemšanā un sabiedriski nozīmīgu jautājumu risināšanā, iedzīvināt terminu *līdztautieši* un izskaust – *cittautieši*.

Tā kā Valsts prezidents Egils Levits solidāritāti izvirzījis par vienu no savas prezidentūras prioritātēm, tika aizsākts solidāritātes sarunu cikls, lai izvērstu Satversmes ievadā nostiprinātā solidāritātes principa saturu un veidotu plašāku izpratni par tā tvērumu, kā arī nospraustu virzienus tā iedzīvināšanai likumdošanā, rīcībpolītikas veidošanā un sabiedrībā. Solidāritātes sarunu cikls ietvers arī citus solidāritātes aspektus – sociālās nevienlīdzības mazināšanu, solidāritāti ar dabu, paaudžu solidāritāti un iekļaujošu sabiedrību – un tiks turpināts 2020. gadā.

***

Pasniegtas Izcilības balvas kultūrā

Svinīgā ceremonijā Latvijas Mākslas akadēmijas aulā 28. novembrī pasniegtas Izcilības balvas kultūrā. Īpašos apbalvojumus par izciliem starptautiskiem sasniegumiem saņēma operdziedātāja Elīna Garanča, baletdejotāja Anna Laudere un gleznotājs, mākslas vēsturnieks un ilggadējais Rundāles pils mūzeja direktors Imants Lancmanis (*attēlā*).

Elīna Garanča, Imants Lancmanis, Anna Laudere // Foto: Kultūras ministrija

Šogad īpašais apbalvojums par izciliem starptautiskiem sasniegumiem tika pasniegts jau sesto reizi. "Izcilības balvas kultūrā piešķiršanas mērķis ir izteikt Latvijas valsts atzinību par izciliem starptautiska mēroga sasniegumiem kultūrā, kas devuši būtisku ieguldījumu Latvijas kultūras vērtību popularizēšanā, veicinājuši pozitīvu Latvijas tēlu, cēluši Latvijas prestižu pasaulē un kultūras vērtību Latvijas sabiedrībā," sacīja kultūras ministrs Nauris Puntulis (Nacionālā apvienība), uzsveŗot, ka katrs laureāts saņems apbalvojumu, tai skaitā 7 000 eiro pēc nodokļu nomaksas.

***

Vienojas par vienu kandidātu Latvijas Bankas prezidenta amatam

Valdības koalicijā tika apspriesti četri kandidāti Latvijas Bankas prezidenta amatam. Aģentūras *Altum* vadītājs **Reinis Bērziņš**, Apvienoto Arabu Emirātu Centrālās bankas eksperts **Uldis Cērps** un Latvijas Bankas padomes loceklis **Mārtiņš Kazāks** un Fiskālās disciplīnas padomes locekle **Inna Šteinbuka.** Koalicijas partijas vairākkārt uzsvēra, ka ir nepieciešams kopīgi vienoties par vienu kandidātu centrālās bankas prezidenta amatam, lai nepieļautu situāciju, ka augstā amata ievēlēšanā izšķirošas būtu opozīcijas politiķu balsis. 3. decembrī kļuva zināms, ka koalicijas partijas vienojušās Latvijas Bankas prezidenta amatam virzīt centrālās bankas padomes locekli Mārtiņu Kazāku. Pēc koalicijas partiju sadarbības sanāksmes Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV) žurnālistiem paziņoja, ka valdību veidojošās partijas esot nonākušas līdz diviem kandidātiem - Kazākam un Finanču un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdim Uldim Cērpam. Jaunās konservātīvās partijas frakcija nolēmusi, ka tā ir gatava atbalstīt arī Kazāka kandidātūru, lai arī sākotnēji ticis pieņemts lēmums amatā atbalstīt Cērpu.

Latvijas Bankas pašreizējā prezidenta Ilmāra Rimšēviča amata pilnvaru termiņš beidzas 21. decembrī.

***

Pie Brīvības pieminekļa piemin Rumbulas traģēdijas upurus

30. novembrī apritēja 78 gadi kopš lielākās civiliedzīvotāju masu slepkavības Latvijas vēsturē – Rumbulas mežā dzīvību zaudēja 25 000 Latvijas pilsoņu. Pieminot šo traģisko notikumu, pilsoniskā iniciātīva "Rumbula – 78. Mēs atceramies, mums sāp" aicināja vakarā pie Brīvības pieminekļa aizdedzināt sveci Rumbulas mežā noslepkavoto ebreju piemiņai. Sveču takas pie Brīvības pieminekļa tapa jau ceturto gadu, un iniciātīva ieguvusi plašu rezonansi Latvijas sabiedrībā un ārvalstīs. Pasākumā pie Brīvības pieminekļa cilvēki tika aicināti aizdedzināt izturīgas sveces, kas spēj degt novembra vējā, novietojot tās uz brīvprātīgo sagatavotajām takām.

Mūzeja "Ebrēji Latvijā" dibinātājs un vēsturnieks Marģeris Vestermanis, kuŗš zaudējis ģimeni Rumbulā, uzsver: "Es esmu laimīgs, ka nodzīvoju līdz šim brīdim, kad Latvijas vissvētākajā vietā, Brīvības pieminekļa pakājē, tiek aizdedzinātas piemiņas sveces ebrēju lielajai bēdai, lielajām sērām."

***

Latvijas muita atzīmē dibināšanas simtgadi

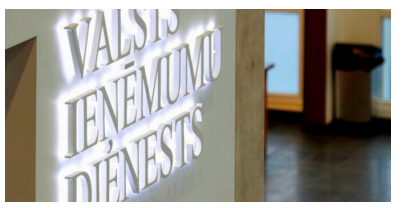

1. decembrī, tiek atzīmēta Latvijas muitas dienesta dibināšanas diena, un šogad aprit 100 gadu, kopš tika izveidota neatkarīgas Latvijas valsts muita, uzzinājām Valsts ieņēmumu dienestā (VID). VID atgādina, ka 1919. gada 1. decembrī Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas sastāvā tika izveidota centrālā Latvijas valsts muitas iestāde – Muitas nodaļa, kas uzsāka muitas iestāžu darbības centralizētu vadību un nodrošināja muitas struktūras tapšanu. Atjaunotais Latvijas Republikas Muitas departaments tika izveidots 1990. gada 3. jūlijā.

(Turpinājums 4. lpp.)

SPILGTS CITĀTS

"Latvijas pilsonība un pase man liek justies ļoti labi..."

Pasaulē slavenākais rīdzinieks **Michails Barišņikovs** (71) kļuva par pasaules līmeņa zvaigzni, kad 1974. gadā no Padomju Savienības pārbēga uz Rietumiem. 21. novembrī viņš spēlēja Jaunā Rīgas teātŗa izrādē *Baltais helikopters.*

Iestudējuma autors un režisors Alvis Hermanis vēlas atrisināt mīklu – kāpēc 2013. gadā pāvests Benedikts XVI (dzimis Jozefs Racingers) kļuva par pirmo katoļu baznīcas galvu 600 gados, kas atkāpies no amata? Barišņikovs stingri sargā savu laiku, un intervijai Paulam Raudsepam žurnālā *IR* bija atvēlējis tikai pusstundu. Taču, kā saka intervētājs, Barišņikovs aptuveni 30 minūtēs pateicis vairāk nekā dažs labs veselā stundā. (..) Mūsu lasītāju ieskatam daži fragmenti no intervijas.

Barišņikovam tika jautāts: **Kāpēc piekrītāt šajā iestudējumā uzņemties pāvesta Benedikta lomu?**

Ja tāds cilvēks kā Hermaņa kungs tevi aicina… Protams, es trakākajos sapņos nebiju iedomājies, ka reiz tēlošu Romas pāvestu. Alvja meklējumi pēdējā laikā saistās ar "dokumentālajām drāmām". Nesen viņš veidoja lielu stāstu par VDK, mūsu nākamais projekts būs par Gorbačovu un viņa sievu. Alvis nav drāmaturgs, nav Deivids Mamets, Sems Šepards *vai Jūdžīns O' Nīls, bet viņam labi sanāk, jo viņš kompilē faktus.*

Hermanim patīk skatītājus provocēt. Mums varbūt ne vienmēr simtprocentīgi sakrīt politiskie uzskati (tas tā maigi teikts), bet es apbrīnoju viņa neatlaidību un režisora "muskuli". Mums bija veiksmīga sadarbība izrādē par Brodski, tā bija intensīva un fascinējoša pieredze. Tāpēc nevarēju laist garām iespēju mēģināt atrisināt šo temu, jo tā ir mīkla.

Kādu dienu varbūt atklāsies, kāpēc Benedikts atkāpās. Šobrīd uzticamies viņa paša teiktajam, taču ir skaidrs, ka katoļu baznīcā ir krize. Kopš nomira Jānis Pāvils II, ir piedzīvoti korupcijas skandali saistībā ar Vatikāna banku, pedofilijas skandali, ticīgo skaita samazināšanās. Ja ir iespēja spēlēt šādu lomu, to nevar laist garām. Es to līdz mūža galam nožēlotu. Labāk būtu to neveiksmīgi izpildīt, nekā teikt – man tomēr vajadzēja to uzņemties.

Michails Barišņikovs Alvja Hermaņa izrādē *Baltais helikopters*

Nesen The New York Times ziņoja par gaŗu Benedikta vēstuli, kuŗā viņš visās [baznīcas] problēmās vaino 60. gados notikušās izmaiņas kultūrā. Tas mani samulsināja, jo ne jau 60. gados radās pedofilija vai korupcija. Man šķiet, te bijis kāds apjukums. Bet tik un tā es paklanos viņa intelekta priekšā. Protams, viņš ir ļoti konservātīvs, salīdzinot ar Jāni Pāvilu II vai Francisku. Tomēr man šķiet, ka Benedikts savā sirdī ir šķīsts. Italija ir starp manām mīļākajām vietām, un man ir daudz draugu, kas ir pārliecināti katoļi. Esmu tur saticis daudzus cilvēkus, kuŗi joprojām apbrīno Benediktu. Turklāt viņa sekretārs vēl aizvien ir viņam blakus un tagad strādā diviem pāvestiem – pa dienu ir pie Franciska, bet vakaros pie emeritētā pāvesta Racingera. Tas ir pārsteidzoši, un tas nozīmē, ka viņu starpā ir kaut kādas saites.

Hermanis ir politisks radījums, viņš bez tās nevar dzīvot. Viņš ir atklāts nacionālists, un mēs esam vienojušies, ka mums būs domstarpības. Mēs viņam uzdodam jautājumus, viņš uzdod citiem jautājumus. Tā ir demokratijas jēga.

Plašāk ņemot – Amerikā tiek boikotēti mūzeju sponsori, *MeToo* kustība ietekmē gan to, kas tiek rādīts, gan to, kuŗš var turpināt uzstāties. Kāda ir jūsu attieksme pret šo procesu?

Man nav nekāda dziļāka ieskata tajā. Taču tās ir šausmas, kas šobrīd notiek ASV politikā. (..)

Kā jūtaties Rīgā?

Es mīlu Rīgu. Nav jau tā, ka tā vēl aizvien ir simtprocentīgi mana vieta. Tomēr man ir svarīgas Baltijas valstis, tiekšanās un cīņa par neatkarību, jo es zinu arī monētas otro pusi. Es to pieredzēju kā bērns.

Zinu, cik trauslas ir attiecības, kas saistītas ar etnisko identitāti. Ziniet, dzīves nogalē, kad ir pāri septiņdesmit, nākotne ir kā jautājuma zīme, miglā tīta, bet es arī vairs neskatos uz pagātni. Ir par vēlu. Kāpēc sevi tā apgrūtināt? (..)

Tomēr uz mūža beigām ir ļoti jauki atcerēties kādu latviešu dziesmiņu vai izteicienu. Tramvajā es saprotu, ko runā divas vecas sievietes. Tas ir ļoti jauki. Skaidrs, ka es nebūšu nekad simtprocentīgi šejienietis, bet esmu ļoti pagodināts, ka saņēmu Latvijas pilsonību un pasi. Tas man liek justies ļoti labi.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latvijas muitas dienests kopš tā nodibināšanas ir nepārtraukti attīstījies, pilnveidojot muitas kontroles infrastruktūru, modernizējot tehnisko aprīkojumu, izstrādājot muitas informācijas sistēmas un izveidojot pilnībā elektronisku muitas vidi importa, eksporta un tranzita preču plūsmas uzraudzībai un kontrolei. Tagad Latvijas muita ir līdzvērtīgs partneris pārējām Eiropas Savienības dalībvalstīm, nodrošinot iekšējā tirgus un sabiedrības aizsardzību, norāda VID. Šo dienestam nozīmīgo jubileju muitas amatpersonas atzīmēja ar vairākiem pasākumiem. 2. decembrī VID muitas amatpersonas nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa. Ziedu nolikšanā piedalījās arī Muitas veterānu biedrības un Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Inženieriekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta pārstāvji.

***

Atklāj Eiropas informācijas dienu

25. novembrī Eiropas Savienības mājā norisinājās Eiropas informācijas diena "Zaļi. Digitāli. Sociāli", kuru ar uzrunām atklāja ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja Marta Rībele un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītāja pienākumu izpildītājs Andris Kužnieks.

Eiropas Savienības informācijas sniedzēji no visas Latvijas tika informēti par Eiropas Savienības aktuālajiem jautājumiem. Rinkēvičs atklāšanas uzrunā norādīja: "Zaļi. Digitāli. Sociāli" saskan arī ar Latvijas redzējumu, kurp Eiropas Savienībai virzīties. Mums jāņem vērā, ka globālie izaicinājumi ienes jaunas vēsmas arī Eiropas Savienības daudzgadu budžeta sarunās. Klimatneitrālitātes sasniegšana būs izaicinājums visām ES dalībvalstīm, to vidū arī Latvijai, tāpēc ir būtiski nodrošināt atbalsta mechanismus. Jo ātrāk spēsim pielāgoties jaunajām tendencēm, jo lielākas iespējas pavērsies Latvijai piesaistīt papildu financējumu."

***

Ārlietu ministrijā atklāj monografiju "Latvijas Eiropas ceļš"

29. novembrī Edgars Rinkēvičs Ārlietu ministrijā atklāja monografiju "Latvijas Eiropas ceļš: 15<30<100". Pasākumā piedalījās Eiropas Komisijas priekšsēža vietnieks Valdis Dombrovskis.

Izdevumā ir apskatīta *Baltijas ceļa* nozīme Latvijas neatkarības atjaunošanā, sociālekonomiskās pārmaiņas pēc Latvijas iestāšanas Eiropas Savienībā (ES), Latvijas dalība ES – 15 gadi: bilance un perspektīvas, pārmaiņu procesi Eiropas Savienībā un mūsdienu politiskie un ekonomiskie izaicinājumi Latvijai, tās loma Eiropas Savienības lēmumu pieņemšanas procesā, mūsu valsts pieredze un perspektīvas Eiropas Savienības pētniecībā un innovācijās, kā arī citi aspekti.

"Masu entuziasms ir bijis izšķirošs politiskais elements *Baltijas ceļā* kā vienā no nozīmīgākajām 20. gadsimta politiskajām akcijām. Es ticu, ka pastāv veids, kā mūsu valsts vēsturi skaidrot tā, lai to gan ar sirdi un prātu saprastu pasaule, gan neapmaldītos mēs paši," atskatoties uz akcijas *Baltijas ceļš* nozīmi Latvijas Eiropas ceļā, izdevumā atzīst viens no monografijas rakstu autoriem Edgars Rinkēvičs

***

Melnās kafijas vakars

Saskaņā ar tradiciju, katru gadu novembŗa beigās notiek Melnās kafijas vakars, godinot Brīvības cīņās kritušos Latvijas Kaŗa skolas kadetus.

30. novembrī, uzrunājot klātesošos, Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece sacīja: "Šovakar pieminam ļoti smagu, bet lielas varonības piesātinātu laiku, kad mūsu kaŗavīri pirmo reizi Latvijas vēsturē cīnījās paši par savu valsti, nevis bija svešu kungu kaŗakalpi. Mūsu kaŗavīri gāja visbīstamākajās kaujās, jo cīnījās paši par savu zemi un tautu. Brīvība, neatkarība un sava valsts bija svarīgāka par visu. Šī tradicija, kad Melnās kafijas vakara jundā pieminam 14 kritušos kadetus, ir mūžīgā cilvēciskā pateicība šiem kaŗavīriem un gods viņu varonībai, patriotismam un bezbailībai. Viena no Latvijas Neatkarības kaŗa asiņainākajām lappusēm ir Bermontiāde. Tieši cīņās ar Bermontu Rīgā un Jelgavā sevi uz mūžiem varoņstāstā ierakstīja Kara skolas kadeti, un šodien ir grūti iedomāties, cik daudz dvēseles spēka un tīri fiziskas izturības tas prasīja no jaunajiem kaŗavīriem,"

***

Rīgā ražos gēnu sekvencēšanas iekārtas

Ieguldot 15 miljonus eiro, Ķīnas uzņēmums *BGI Group* 26. novembrī lidostas *Rīga* tuvumā, "Lidostas parkā" atklāja jaunu ražotni – gēnu sekvencēšanas centru. Šis tiek uzskatīts par vienu no pēdējo gadu lielākajiem veiksmes stāstiem, jo Latvijā ražotās augsta līmeņa technoloģijas eksportēs uz citām Eiropas Savienības valstīm, Afriku un Tuvajiem Austrumiem. *Latvia MGI Tech* pārstāve, pētniece Alise Jakovele pasākumā stāstīja, ka gēnu sekvencēšana ir process, kuŗa laikā no cilvēka asins vai audu parauga iegūst viņa DNS kopumu jeb visu ģenētisko informāciju par cilvēku. Te tiks ražoti arī visi šīm iekārtām nepieciešamie reaģenti. "Visu, kas nepieciešami gan paraugu sagatavošanas, gan reaģēšanas procesam. Tas ir Eiropas līmeņa notikums!" tā Jakovele.

***

NEPLP aptur deviņu telekanālu translāciju Latvijā

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) pieņēmusi lēmumu apturēt deviņu televīzijas kanālu translāciju Latvijā, mikroblogošanas vietnē *Twitter* paziņoja LTV raidījums *Panorāma*. Lēmums pieņemts, pamatojoties uz to, ka šie kanāli ietilpst holdingā, kuŗa patiesais labuma guvējs esot Jurijs Kovaļčuks, kuŗš iekļauts ES Padomes sankcijās par Ukrainas territoriālās integritātes graušanu. NEPLP loceklis Ivars Āboliņš *Panorāmā* stāstīja, ka starp kanāliem ir arī "Pēterburgas Piektais kanāls" un "Dom Kino", kas ir nopietnas programmas. Latvijā nedrīkstēšot vairs izplatīt programmas, kā "Vremya: dalekoye i blizkoye", "Bobjor", "Dom Kino", "Dom Kino PREMIUM", "Muzika Pervogo", "O!", "Poyekhali", "TELECAFE" un "Peterburg – 5 kanal". Liegums būs spēkā, līdz Kovaļčuks netiks izņemts no sankciju saraksta, pavēstīja *Panorāma*.

***

"Šī pieredze iedvesmo..."

Lietuviešu, poļu, baltkrievu, ukraiņu un citu tautu pagātne, ko vieno kopīga pieredze 19. gadsimta cīņās pret cariskās Krievijas režīmu, iedvesmo veidot ciešākas saites arī šajos laikos, norādījis Lietuvas prezidents Gitans Nausēda, runājot 1863. – 1864. gada sacelšanās vadītāju un dalībnieku mirstīgo atlieku pārapbedīšanas ceremonijā. Viņš atzinis, ka šis notikums ļauj jaunām acīm paraudzīties uz Lietuvas un visa reģiona toreizējo vēsturi, labāk saprast, cik tā bijusi sarežģīta, un atrast šīs sacelšanās īsto vietu vēsturiskajā atmiņā. "Šī pieredze iedvesmo mūs tiekties pēc ciešākām saitēm, radīt jaunas brīvības vīzijas un ķerties pie kopīgiem darbiem," prezidents sacījis pirms Svētās Mises Viļņas katedrālē. Pēc Nausēdas teiktā, toreizējās sacelšanās devīze "Par mūsu un jūsu brīvību!" savas daudznozīmības dēļ šobrīd ir tikpat aktuāla kā 19. gadsimtā. Pārapbedīšanas ceremonijā piedalījās arī Polijas prezidents Andžejs Duda, Baltkrievijas vicepremjērs Igors Petrišenko, kā arī Latvijas un Ukrainas valdības amatpersonas.

***

Vai Skandinavijas latvieši gatavi atgriezties?

Stokholmā noslēdzies semināru cikls "Kā atgriezties Latvijā?". Zviedrijas latvieši varēja uzzināt par darba iespējām Rīgā un reģionos, skolas gaitām bērniem un sadzīviskiem jautājumiem, uzzināt par vakancēm Latvijas reģionos un prasībām potenciālajiem darba ņēmējiem, kā arī uzklausīt pieredzes stāstus no tiem, kas atgriezušies Latvijā. Raidījumā "Globālais latvietis. 21. gadsimts" tika skaidrots, cik liela bijusi aktivitāte un vai latvieši no Skandinavijas ir gatavi atgriezties dzimtenē.

***

Pētījums par Latvijas krievvalodīgajiem

Vairākums Latvijas krievvalodīgo kopumā ir lepni, ka dzīvo Latvijā, liecina pētījumu kompanijas SIA "Latvijas fakti" veiktās aptaujas dati, kas ietverti Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieces Ievas Bērziņas pētījumā.

Šogad veiktajā aptaujā iedzīvotājiem ticis lūgts izteikt savu viedokli par to, vai viņi jūtas lepni, ka dzīvo Latvijā. 61% Latvijas iedzīvotāju, kuri ģimenē lieto krievu valodu, atzina, ka kopumā jūtas lepni par to, ka dzīvo Latvijā. Tāpat 59% krievu valodā ģimenē runājošo iedzīvotāju atzina, ka lepojas ar to, ka Latvija ir neatkarīga, savukārt 51% krievvalodīgo atzina, ka kopumā ir Latvijas valsts patrioti. Rādītāji, kas iegūti, aptaujājot krievvalodīgos Latvijas iedzīvotājus, kopumā ir zemāki nekā vidējais rādītājs valstī un latviešu valodā runājošo vidū.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 28. novembrī Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums piedalījās *Airbus A220-300* (iepriekš *Bombardier CS300*") lidmašīnas nodošanas ceremonijā aviokompanijai *airBaltic*. Ceremonija notika *Airbus* Kanadas ražotnē Mirabelā pie Montrealas, Kvebekas provincē. Šī ir jau simtā šāda tipa lidmašīna, kas uzbūvēta komercklientiem un divdesmitpirmā, ko saņēma Latvijas aviokompanija *airBaltic*, kas, vēstniekam K. Eichenbaumam klātesot, 2016. gada 28. novembrī saņēma pašu pirmo *Bombardier CS300*. Aviokompanija *airBaltic* šogad plāno saņemt vēl vienu Kanadā būvēto *A220-300*.

DĀNIJA. 17. novembrī, Vestres kapsētā Kopenhāgenā notika ikgadējā ziedu nolikšana un svecīšu aizdegšana par godu Latvijas neatkarībai un trimdas laikā mūžībā aizgājušajiem tautiešiem. Sveicot klātesošos valsts svētkos, vēstniece Alda Vanaga minēja trimdas latviešu nozīmību Latvijas neatkarības ceļā un uzsvēra, ka bez šiem tautiešiem Latvijas brīvība nebūtu iedomājama.

KRIEVIJA. 28. un 29. novembrī, Latvijas vēstnieks Krievijā Māris Riekstiņš un Latvijas uzņēmēju delegācija apmeklēja Kaļiņingradas apgabalu, kur tikās ar apgabala vadību, lai pārrunātu sadarbības perspektīvas starp Latvijas Republiku un Kaļiņingradas apgabalu.

BALTKRIEVIJA. 30. novembrī Vitebskā Daugavpils akordeonistu un operdziedātājas Ilonas Bageles izpildījumā izskanēja svētku koncerts "Skan Latvija novembrī", kas bija veltīts Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienai. Svētku koncertu atklāja Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Einars Semanis, Daugavpils domes priekšsēža vietnieks Jānis Dukšinskis un Vitebskas pilsētas izpildkomitejas priekšsēža vietnieks Viktors Glušins. Vēstnieks E. Semanis savā uzrunā uzsvēra, ka priecājas atzīmēt Latvijas neatkarības dienu Vitebskā. "Vēsturiskā un kultūras pieredze, ģeografiskais novietojums un kopīgā upe Daugava/Dvina saista Vitebskas apgabalu un Latgali īpaši cieši."

POLIJA. 29. novembrī Lazenku karaliskajā parkā Varšavā (*Łazienki Królewskie w Warszawie*) tika atklāta brīvdabas izstāde "Varšavas un Rīgas starpā vienmēr bijusi pilnīga saprašanās..." Veltījums Latvijas un Polijas attiecību simtgadei" .

Izstādi, kas lielākoties veltīta Polijas un Latvijas attiecībām no 1918. līdz 1939. gadam, veidojis Lazenku karaliskais mūzejs (*Muzeum Łazienki Królewskie*) sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Polijā un Latvijas Universitātes profesoru, Dr. *hist.* Ēriku Jēkabsonu. Viens no galvenajiem akcentiem izstādē veltīts kopīgai Latvijas un Polijas armiju militārajai operācijai 1919/1920. gada ziemā, kad no lielinieku kaŗaspēka tika atbrīvota Latgale. Izstādei ir piešķirta Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita un Polijas prezidenta Andžeja Dudas patronāža, atklāšanā tika nolasītas arī abu valstu prezidentu apsveikuma vēstules. Atklāšanas ceremonijā piedalījās vairāki Polijas un Latvijas vēsturnieki, vēstures interesenti, kā arī latviešu diasporas un diplomātiskā korpusa pārstāvji. Brīvdabas izstāde ir daļa no Latvijas simtgades publiskās diplomātijas pasākumiem, tā sastāv no 44 planšetēm, kuŗās redzamas fotografijas un plašs informātīvais materiāls poļu, latviešu un angļu valodā. Materiāli izstādei sagādāti no Latvijas Kaŗa mūzeja, Latvijas Nacionālā vēstures mūzeja, Polijas Nacionālā digitālā archīva un Ģen. K. Sosnovska Kaŗa vēsturiskā biroja. Izstāde būs apskatāma Lazenku karaliskajā parkā līdz 2020. gada 31. janvārim.

UZBEKISTĀNA. 26. novembrī Taškentā Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Uzbekistānas Ministru kabineta Starpnacionālo attiecību un draudzīgo sakaru ar ārvalstīm komiteju, "Uzbekistāna-Latvija" Draudzības Biedrību organizēja gada noslēguma pasākumu, kas tika veltīts Latvijas neatkarības Proklamēšanas 101. gadadienai, Lāčplēšu dienas simtgadei un *Baltijas ceļa* 30. gadadienai. Pasākumā piedalījās pārstāvji no Uzbekistānas Kultūras ministrijas, Nacionālās Bibliotēkas, Taškentas pašvaldības, Valsts Tūrisma Komitejas, Lauksaimniecības ministrijas, koncertaģentūras "Uzbekistankoncert", Sakaru un Komūnikācijas Vēstures Muzeja, kā arī studenti un dažādu mediju pārstāvji.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Putina rūpesti, Maskavas stiķi

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Putins 23. novembrī uzrunāja "savas" partijas "Jedinaja Rossija" (Vienotā Krievija) 19. kongresa dalībniekus. Kā atzīst Maskavas mediji, gaisotne šajā "varas partijas" saietā bijusi "nospiesta", drūma.

Raksturojot šo partiju, kuras emblēma ir teiksmainais krievu lācis un priekšsēdis – premjērministrs Dmitrijs Medvedevs, Putins neskopojās ar kritiku: partija esot pilna ar "balamutēm" un "konjunktūras kalpiem", kuri, "ja kas" (notiktu), partiju "nodos un arī valsti nodos. Kaut kas tāds mūsu vēsturē gadījās ne reizi vien. Tostarp mūsu jaunākajā vēsturē". Komentētāji tūdaļ noprata, ka runa te ir par Padomju Savienības komūnistisko partiju (PSKP) un ka "Vienoto Krieviju" var piemeklēt tāds pats liktenis.

"Nācijas līderis", Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Putins šai saietā uzturējās tikai nepilnu stundu un steidzās aiziet, aizbildinoties ar "saspringto grafiku".

Partijas kongresa delegāti īpaši sadrūma, kad Putins savā uzrunā uzsvēra, ka šai partijai "nav morālu tiesību ar populismu (!) piesegt darbspējas un kompetences trūkumu, kaut ko nevedot līdz galam vai "haltūrēt" (kaut kā sastiķēt. – *F.G.*), jo varas partijai tīk izvirzītas visaugstākās prasības".

Analītiķi, komentējot Putina runu, norāda, ka viņš konsekventi lietoja vārdu "jūs", nekad "mēs", kaut gan "Jedinaja Rosija" ir varas partija un Krievijas Federācijā prezidents ir varturis. Te var saklausīt netiešu pārmetumu šīs partijas oficiālajam priekšsēdim – premjēram Dmitrijam Medvedevam, pēc savas dabas tipiskam "ierēdnim", kam nu jāpacieš saimnieka dunkas...

Tikmēr brīvdomības apspiešanā Kremlis spēris nākamo soli. Krievijas Valsts dome 21. novembrī pieņēma un Federācijas padome 25. novembrī apstiprināja papildinājumu likumam, kas paredz zināmus medijus pasludināt par "ārzemju aģentiem": nu nolemts, ka par šādiem ārzemju aģentiem turpmāk varēs pasludināt "arī fiziskas personas".

Tas nozīmē, ka jebkuram žurnālistam, publicistam, redaktoram, raidījuma moderātoram var uzspiest, tā sakot, Kaina zīmogu, dēmonizēt viņu kā "kollektīvo Rietumu" pakalpiņu. Runa te ir ne tikai par financiālu atbalstu "no ārzemēm", bet arī par sadarbību (!) ar ārzemju medijiem.

Krievijas Federācijas padomes valdes suverēnitātes aizsardzības (!) komisijas priekšsēdis Andrejs Kļimovs "mūs mierina": par ārzemju aģentu apzīmētā persona mierīgi varētu turpināt darbu. Viņam tikai jāapzinās, ka viņš vairs nav neatkarīgs pilsonis un var nokļūt tieslietu ministrijas (!) redzeslokā. Tik vien!

9. decembrī Parīzē jānotiek tā dēvētajām sarunām par Ukrainu "Normandijas formātā", piedaloties Vācijas kanclerei Angelai Merkelei, Francijas prezidentam Emanuelam Makronam, Krievijas prezidentam Vladimiram Putinam un Ukrainas prezidentam Volodimiram Zelenskim. Kā mēdz teikt, "jūtams", ka mūs sagaida kārtējā stīvēšanas, runas plūdi par to, kādam jābūt Donbasa "īpašam statusam".

Kremļa specdienesti šo sarunu gaidās sagatavojuši īpaši eksplozīvu dāvanu, pareizāk – provokāciju: 29. novembrī "Doņeckas tautas republikas Tautas padome" pieņēmusi "Likumu par valsts robežu", pasludinot, ka šī valstiskā veidojuma suverēnitāte attiecas uz visu Ukrainas Doņeckas apgabalu 2013. gada administratīvajās robežās, un tie šī apgabala rajoni, ieskaitot ostas pilsētu Mariupoli, kas nav pakļauti "republikas" varai, uzskatāmi par "nelikumīgi okupēto" republikas daļu, kur saimniekojot Kijevas "režīms".

Un kamēr šī "ukraiņu okupācija" turpinās, pašreizējā saskarsmes jeb frontes līnija nu iegūst "valsts robežas" statusu ar visiem muitas punktiem un pasu kontrolēm. Šī veidojuma "Tautas padomes" zāli grezno divi karogi – Krievijas baltzilisarkanais un "tautas republikas" melnzilisarkanais.

Mērķis – parādīt, ka Parīzē Ukrainai nekas "nespīd", jo tā nolēmuši gandrīz trīs miljoni šī veidojuma iedzīvotāji. Globālais hibrīdkaŗš tātad turpinās – jauna, "saistoša" epizode.

SALLIJA BENFELDE

Ko trešā vara neiespēj, to paveic ceturtā

Medijus dēvējam par ceturto varu, un tiek uzskatīts, ka šo jēdzienu vairāk nekā pirms 200 gadiem – 1787. gadā ieviesa īru valstsvīrs, un filozofs un politikas teorētiķis Edmunds Bērks. Līdz tam, runājot par varu, tika minētas trīs varas institūcijas: likumdošana (parlaments), izpildvara (valdība) un tiesu vara.

Vara nozīmē, ka ir jāspēj kaut ko mainīt, ietekmēt, arī piespiest rīkoties citādāk nekā ierasts. Latvijā, gluži tāpat kā citviet pasaulē, ceturtā vara tiek gan pelta un slavēta, no tās gan baidās, gan to neieredz, un tas, ko varētu dēvēt par mediju radīto "troksni", bieži vien rada sajūtu, ka skaļi burbuļodams visu laiku vārās liels putras katls. Un, protams, sociālie tīkli šo "troksni un jezgu" tikai pastiprina.

Tomēr ja emocijas pabīda malā un vēsu prātu palūkojas uz ceturtās varas paveikto, tad jāatzīst, ka tiek darīts liels darbs un nereti tikai mediju iejaukšanās liek triādei – likumdevējam, izpildvarai un tiesu varai –ieraudzīt nerisinātus, novārtā pamestus un arī gluži kriminālus jautājumus. Ceturtā vara runā arī par labestību, atbalstu un līdzestību, bieži vien aicinot cilvēkus palīdzēt citiem, kuŗus skārušas slimības, nelaimes, traģēdijas.

Šķiet viens no spilgtākajiem piemēriem ir sabiedrisko mediju rīkotais labdarības maratons "Dod Pieci", kurš šogad jau sesto reizi notiks īsi pirms Ziemsvētkiem, no 17. līdz 23. decembrim. Trīs Latvijas Radio 5 – pieci.lv dīdžeji sešas diennaktis strādās stikla studijā Doma laukumā, atskaņojot ziedotāju izvēlētas dziesmas, daloties ar cilvēku pieredzes stāstiem un ekspertu viedokļiem. Jāpiebilst, ka labdarības maratons "Dod Pieci!" ir daļa no starptautiska projekta "*Serious Request*", kuŗā dažādās Eiropas valstīs radiodīdžeji nedēļu raida no īpašas stikla studijas, pievēršot uzmanību konkrētai labdarības maratona izraudzītai grupai vai sabiedriski nozīmīgai temai. Šogad maratons veltīts neārstējami slimu cilvēku dzīves nogalei un paliatīvās aprūpes sistēmas sakārtošanai Latvijā. Paužot pārliecību, ka mūža izskaņā cilvēkam jāsaņem tik pat daudz rūpju, cik dzīves sākumā un ikviens ir pelnījis atstāt šo pasauli cieņpilni, sabiedriskie mediji sadarbībā ar *Ziedot.lv* aicinās ziedot līdzekļus speciālizētās pārtikas nodrošināšanai cilvēkiem, kuri paši pārtiku nespēj uzņemt. Līdz šim iepriekšējo gadu maratonos ziedojumi ir novirzīti vientuļiem senioriem, bērniem ar īpašam vajadzībām, vēža slimnieku sociālajai rehabilitācijai, atbalsta programmai ģimenēm, kuras vēlas audzināt bērnus no bērnu namiem, ka arī jauno vecāku mācību programmas izveidei un veselīgas piesaistes veidošanai, un sabiedrības atsaucība ir bijusi ļoti liela.

Savukārt pati skandalozākā ceturtās varas iejaukšanās "triādes darbos" jeb nedarbos ir nupat divos pirmdienas vakaros izskanējušais raidījums "Aizliegtais paņēmiens" Latvijas televīzijā par kontrabandas cigarešu tirdzniecību Rīgas Centrāltirgū. To, ka jau gadiem ilgi Centrāltirgū tiek piedāvātas cigaretes, šķiet, zina katrs Latvijas iedzīvotājs. Vēl pirms dažiem gadiem tika piedāvāts "spirķik i sigareti" (krievu val. – *spirtiņš un cigaretes*), bet nelegālā alkohola tirgošanas rūpals tirgū tika apturēts – proti, tika izdarītas izmaiņas kriminālikumā un par to tagad var nokļūt cietumā. Neatkarīgi no politiskās varas maiņām Latvijā, cigaretes Centrāltigū joprojām tika tirgotas.

Sabiedriskās televīzijas raidījums "Aizliegtais paņēmiens" nolēma izpētīt, kā notiek cigarešu tirdzniecība, kas to organizē un kā tas ir iespējams, ja visi par to zina, ka valsts kasei garām aizplūst lielas summas, bet nekas nemainās. Žurnālisti "iefiltrējās" tirgū, kļūstot par drēbju tirgotājiem. Raidījuma komanda radīja leģendu – māte uzņēmēja, kuŗa vedīs drēbes no Polijas, viņai palīdzēs pieaudzis dēls un algota pārdevēja. Raidījuma vadītājs žurnālists Guntis Bojārs operāciju aptuveni pusgada garumā raksturo kā bīstamāko visā raidījumā vēsturē, jo cigarešu mafija nopelna milzu naudu un ir skaidrs, ka bez aizsega kādā vai kādos varas ešelonos kontrabanda pāri robežai nebūtu iespējama, tirdzniecība ir vien pēdējais posms. Faktiski žurnālisti brīvprātīgi, neviena nepiespiesti un nemudināti uzņemās policijas un KNAB darbu.

Vienam no žurnālistiem, "drēbju tirgotājam", pēc kāda laika tuvākās "točkas" saimnieks piedāvāja darbu, un tā izdevies uzzināt ļoti daudz.

Pamazām noskaidrojās, ka Centrāltirgū darbojas aptuveni desmit tādas tirgošanas "točkas" (burtiskā tulkojumā no krievu val. – *punkti*), tās saimnieka ienākumi mēnesī ir aptuveni 12 tūkstoši eiro, arī ierindas tirgotāji nopelna tūkstoti, divus mēnesī, un, protams, nodokļi netiek maksāti, aprēķini liecina, ka Valsts kase gadā zaudē miljonus. Tirgū ir apsargi, kuŗi neko nevarot darīt, jo territorija, kurā notiek kontrabandas cigarešu tirgošana, iznomāta kādai firmai – tā teikt, territorija mūsu, bet mums tur nav teikšanas. Ir arī apsargi, kuŗi par to, ka "neko nevar darīt" ņem naudu vai cigaretes. Policija ierodas apgaitā katru dienu, vienīgais, ko likums atļauj, ir rakstīt administrātīvos sodus, jo kontrabandas cigarešu tirgošana nav kriminālpārkāpums. Policija to dara katru dienu. Savukārt tirgotāji oficiāli nekur nestrādā, no viņiem nekādu sodu nevar piedzīt, dažam labam, saskaitot sodus, sanāk desmitiem tūkstošu eiro, bet tas tā arī paliek.

Operācijas nobeigumā žurnālisti piesaista arī policiju, liekot galdā nopietnus pierādījumus. Seko kratīšanas, aizturēšanas, apcietinājums, nomas līguma laušana ar firmu par territorijas nomu, politiķu debates par to, kas likumos jāmaina, kur meklēt kontrabandas saknes. Ar vārdu sakot, nelikties ne zinis un arī turpmāk neko nedarīt būs grūti.

Protams, minētais gadījums nav vienīgais, kad, pateicoties žurnālistu darbam, – un lielāko tiesu to dara sabiedrisko mediju žurnālisti – sabiedrības un varas triādes uzmanība tiek pievērsta sasāpējušiem un neatrisinātiem jautājumiem. Piemēram, Latvijas Radio un Latvijas televīzijas pētnieciskais darbs "Sistēmas bērni" – par bērnu ārpusģimeņu aprūpi bērnu namos un par to, kā psihoneiroloģiskās slimnīcas aizvien mēdz izmantot, lai sodītu nepaklausīgākos, radīja sabiedrībā bumbas sprādziena efektu. Tika ierosināti vairāki kriminālprocesi, no darba tika atlaistas vairākas amatpersonas, sākās aktīva kustība par bērnu adoptēšanu, jo kļuva skaidrs, ka bērnu namos mazuļu attīstība kavējas, bērni patiesībā tiek padarīti par cilvēkiem, kuŗi tā īsti nekad neiekļaujas sabiedrībā.

Aktuāls ir arī cits sabiedrisko mediju projekts "Izmisuma zonā". Paliatīvā aprūpe" par onkoloģiskajiem slimniekiem, viņu ārstēšanu, medikamentu pieejamību un cenām, par faktiski nepieejamo paliatīvo aprūpi Latvijā. Nupat izskanējis arī sižets par zāļu cenām Latvijā, cik dīvaini tās veidojas un to, ka Lietuvā un Igaunijā attiecīgās cenas ir daudz zemākas.

Ar nopietnu žurnālistu darbu var lepoties arī žurnāls "IR", kas publicē pētījumus par politiķu lēmumiem, politiski-ekonomisko grupējumu interesēm un darbiem, intervijas ar cilvēkiem, kuŗi grib un prot strādāt Latvijā.

Te rakstītais ir tikai īss ieskats žurnālistu veikumā. Bez patiesas žurnālistikas Latvijas ikdiena būtu daudz vairāk piesārņota ar meliem, noziegumiem un klaju likumu ignorēšanu. Tādēļ saprotami ir daļas politiķu centieni padarīt neatkarīgus medijus par nevarīgiem un kusliem. Sabiedrībai gan Latvijā, gan ārpus tās ir svarīgi atcerēties, ka ceturtā vara ir viens no demokratijas un tiesiskuma balstiem.

Kā dzīvo un strādā trimdas latviešu atvases Latvijā

Katrs Ineses Liepiņas adījums ir kā glezna

Latvijas plašsaziņas līdzekļos rēgulāri parādās ziņas par uzņēmīgiem latviešiem, kuŗi no mītnes zemes pārcēlušies uz Latviju un sekmīgi saimnieko pie mums. Tāda arī ir ASV lielpilsētā Čikāgā dzimusī latviete Inese Liepiņa. Inese ir trimdas latviešu meita, skolojusies Čikāgā, bet ieprecējusies Sanfrancisko. Vecāku dzimtenē viņa bija līdz šim viesojusies. Tomēr Amerikā dzīvojoša māksliniece bez ģimenes un draugiem Latvijā nonāca Piebalgas laukos. Inese stāsta, kā tas noticis:

"Mans vectēvs ir no Piebalgas. Nākamajā dienā, kad es to uzzināju, man kāds jautāja, tu esi tik gaŗa, vai tu esi no Piebalgas? Kad es šķīros, sapratu, ka Sanfrancisko nevaru atļauties. Nevarēju saprast, kur Amerikā gribētu dzīvot, tāpēc nolēmu pamēģināt Latvijā, vienalga, cik slikti, ar sakostiem zobiem izturēšu gadu."

Taču izrādījās, ka zobu sakošana nebija nepieciešama. Inese ātri šeit ieguva draugus, iejutās, un aprit jau 14 gadi, kopš viņa par mājām sauc Latviju. Iesākumā dzīvoja Rīgā, kur priecājās par sabiedriskās un kultūras dzīves daudzveidību, taču ļoti pietrūcis dabas tuvuma, tāpēc pirms četriem gadiem ievācās lauku mājā Piebalgā. "Rīgā man nebija vairs ideju. Krāsu ideju. Te es izeju laukā, skatos dabā, un man gribas uzreiz uzadīt piecus džemperus."

Liepiņas darinātie adījumi atšķiras no citiem redzētajiem – katra šalle, jaka vai mētelis ir kā glezna. Savos adījumos viņa atdarina sabildēto dabas skatu krāsas – piesnigušu koku rītausmā, tauriņa rakstainos spārnus, vasaras pilnbriedā uzplaukušu pļavu.

Arī maizi var pelnīt jebkur – adījumu tirdzniecība galvenokārt notiek tīmeklī. Inesei izveidota mājaslapa, kur pircējs var no krāsu

Pie fotografijas klāt pielikti krāsu paraudziņi, lai var piemeklēt nepieciešamo dziju

vai modeļu kataloga izvēlēties kāroto un pasūtināt.

"Avantūrists" Putniņš ar sidru trāpījis desmitniekā

Krišjānis Putniņš uz dzīvi Latvijā no Austrālijas pārcēlies pirms desmit gadiem. Tā bijusi gan apzināta izvēle atgriezties senču dzimtenē, gan arī savā ziņā jaunības avantūra. Pirmos gadus nācās izbaudīt, ko nozīmē krize un darba atrašanas grūtības.

"Tā iznāca, ka krizes gadi... Es jau biju tādā vecumā, ka nedomāju, vai ir krize vai labie gadi, es vispār neizpratu, ka te ir krize un ko tas nozīmē. Es biju bijis Latvijā ciemos pāris reizes, un 2008. gadā uz Dziesmu un deju svētkiem. Skaidrs, ka Dziesmu un deju svētki – tas tāds patriotiskais laiks, tas bija tāds klikšķis: šis man patīk, man te patīk un es te gribu. Man bija mērķis gadu te nodzīvot, ja patiks; ja ne, tad man bija atpakaļbiļete jebkuŗā gadījumā pēc gada, bet es to neizmantoju. Es visu sāku no nulles, un tas viss ir izdarāms, vienkārši ir pareizā domāšana vajadzīga, jo – ja tu sev iestāsti, ka viss ir slikti, tad arī viss būs slikti."

Taču tagad Krišjānis Putniņš ir veiksmīgs uzņēmējs un, kā pats saka, – lidmašīnas biļeti līdz Austrālijai pērk tikai tāpēc, lai aizbrauktu ciemos. "Man te ir visa dzīve, man viss te ir, man ir bērns, man ir draudzene, man ir māja, man ir darbs, man ir viss, kas ir vajadzīgs," uzskaita Krišjānis Putniņš..

"Avantūrists" Krišjānis Putniņš Igaunijas pierobežā izveidoja ražotni "Mūrbūdu sidrs", – pretēji mums tik raksturīgajam uzskatam, ka attālos laukos ir grūti sākt uzņēmējdarbību. Putniņš pierāda, ka to var darīt itin veiksmīgi. Ziemeļvidzemē šis ir bijis ābolu gads un līdz ar to arī veiksmīga sezona pārstrādātājiem. Vietējie iedzīvotāji te varēja nodot savu šīgada ābolu ražu.

Kad ābolu iepirkšana "Mūrbūdu" ražotnē šoruden beigusies, Krišjānis Putniņš lēš, kas varētu iznākt. "Vēl kādas 10 tonnas atvedīs, un faktiski tas ir arī viss, jo tad mums būs jau pie 150 tūkstoš litriem sulas." Par to liecina pie ražotnes esošais kalns ar ābolu maisiem un kastēm. Ja iepriekšējos

Sidra ražotājiem prieki – šis gads ir bijis ābolu gads

gadus ābolus nācies iepirkt no arī no citiem reģioniem, tad šoruden pieticis ar Vidzemē izaugušajiem. "Viss, kas ir savākts, ir tepat no Vidzemes un pārsvarā no blakus pagastiem. Mums jau ik pa brīdim zvana – galvenokārt vecāka gadagājuma cilvēki – un saka, ka viņiem pat naudu nevajag, jo žēl gāzt mežā ārā. Tas katrā ziņā ļoti forši, jo ļoti daudzi cilvēki grib pat ne nodot, bet kopt savu dārzu; viņi tāpat tos ābolus savāc un tad vēl kaut ko nopelna, tā kā visi kaut ko iegūstam." Tomēr, lai iegūtu garšas ziņā interesantu un kvalitatīvu sidru, gluži kuŗas katras šķirnes āboli neder, vislabākie šajā ziņā ir Latvijas tradicionālo ābeļu šķirņu āboli.

"Mēs tās jaunās šķirnes neņemam, tos ir feini ēst – saldi, bet garša jau nav nekāda... Es vienmēr vērtēju – ka tu iekodies, apēd ābola gabalu un kāda garša tev ir palikusi mutē pēc pusminūtes vai minūtes. 'Antonovkas', 'pepiņš' ir vispār mans mīļākais ābols, 'rudens svītrotie' ir fantastiski āboli," atzīst Krišjānis Putniņš un stāsta, ka rosina saimniekus nelikvidēt veco šķirņu ābeles un tās sastādījis arī pats. Un sidra piedevām arī vislabāk noderot Latvijā augušās ogas:

"Tā nav tikai tāda nišas meklēšana, piemēram, aronijas, kuŗas mūsdienās vairs reti kur izmanto, tie paši rabarberi. Mums visādi eksperimenti ir, mums te ķirbji rūgst, kas būs ziemas sidrs. Mums vietējie te atved arī ķirbjus – kāpēc neizmantot tās lietas, kas mums ir pieejamas, lai uzražotu kaut ko interesantu."

Igaunijas pierobežā "Mūrbūdu" ražotne ir arī darbavietas vietējiem cilvēkiem. Technologs Jārle Siņicins norāda, ka pamatā te ir pieci strādnieki, bet sezonā te strādā vairāk cilvēku: "Pārāk daudz darba vietu Ērģemē nav. Es teiktu, ka šī ir ļoti laba darba vieta, protams, tiek izvērtēti cilvēki, vai viņi ir atbilstoši šim darbam, un tā ir laba iespēja cilvēkiem." Jārle Siņicins ir rīdzinieks, kuŗš ar ģimeni pārcēlies uz šo attālo vietu laukos un atzīst, ka darbs šajā ražotnē ļauj gan dzīvot lauku klusumā, gan nezaudēt saikni ar Rīgu. Tā kā ražošanas apjomi aug, Krišjānis Putniņš tagad domā arī par eksportu, un vispirms tas varētu būt tepat uz blakus esošo kaimiņvalsti – Igauniju, bet tālākā nākotnē varbūt arī uz dzimto Austrāliju.

(Pēc *latviesiem.com*)

KĀRLIS STREIPS

VĒL DAŽAS SIMTGADES

Gads tuvojas beigām. Pirms simt gadiem Latvija joprojām bija iesaistīta brīvības cīņās, taču jaunā valsts jau sāka veidot savas iestādes. 1. decembrī simtgade apritēja Latvijas muitai. Pirmās muitas iestādes valsts izveidoja jau iepriekšējā gadā, jo jaunajai valstij, protams, bija vajadzīga kaut kāda kontrole pār to, kas valstī ienāca, taču kaujas apstākļos diez vai process bija īpaši aktīvs. 1919. gada 1. decembrī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības ministrija izveidoja Muitas nodaļu, kas uzsāka muitas iestāžu centrālizētu vadību. 1921. gadā iestādi pārdēvēja par Muitas departamentu, un tas kļuva par Finanču ministrijas sastāvdaļu. Okupācijas laikā Latvijai muitas dienesta, saprotams, nebija. Padomju Savienībā muitas funkcijas pildīja 1917. gadā nodibinātais Muitas kontroles birojs, kas darbojās tautas tirdzniecības un industrijas komisariāta paspārnē. Savukārt Atmodas laikā joprojām okupētās Latvijas Augstākā padome muitas dienestu atjaunoja 1990. gada jūlijā, tātad apmēram gadu pirms pilnīgas neatkarības atgūšanas. Īstais muitas darbs varēja sākties tikai pēc tā brīža 1991. gada augustā., bet pirmos muitas punktus valdība centās izvietot jau pirms tam, vispirms Balvu rajona Vientuļos (1990. g. 1. oktobrī) un pēc tam Alūksnes rajona Veclaicenē. Kopumā līdz pilnīgai neatkarības atgūšanai darbu bija uzsākuši jau 37 muitas punkti, kuŗos darbojās gan muitnieki, gan arī tā laika Autoinspekcijas (mūsdienās Ceļu policijas) darbinieki, kas kontrolēja preču plūsmu pāri robežai.

Darbs nebija viegls. 1991. gada pavasarī un vasarā tā dēvētie OMON (Iekšlietu pārvaldes speciālo uzdevumu milicijas vienība) spēki organizēja atkārtotus reidus, kuŗu laikā muitnieki tika pazemoti un reizēm pat piekauti. Vagoniņi, kuŗos viņi tolaik strādāja, tika sabojāti. Inventārs un sakaru ierīces – iznīcinātas. Laimīgā kārtā atšķirībā no kaimiņvalsts Lietuvas neviens muitas darbinieks šo uzbrukumu laikā netika nogalināts.

Drīz pēc valsts neatkarības pilnīgās atgūšanas, 1991. gada 28. novembrī, Muitas departaments nonāca Finanču ministrijas pakļautībā. 1993. gada novembrī, savukārt, tas apvienots ar valsts Finanču inspekciju, lai izveidotu Valsts ieņēmumu dienestu. Muita darbojas dienesta pakļautībā vēl joprojām. Laikā kopš mūsu valsts iestājās Eiropas Savienībā, muita ir bijusi atbildīga par savienības ārējās tirdzniecības sargāšanu. Tā ir atbildīga par kontrabandas apkarošanu, bīstamu preču kontroli un intelektuālā īpašuma aizsardzību. Tiesa, ne vienmēr darbs bijis veiksmīgs. *(Lasiet S. Benfeldes komentārā 5. lpp.)* Ir arīdzan bijuši skandāli par policijas, bet ne muitas, atklātiem narkotiku sūtījumiem. Noziedznieki vienmēr un visur prot būt izmanīgi un viltīgi.

Muita savu simtgadi sāka svinēt jau pirms pāris mēnešiem ar dažādām konferencēm un semināriem. Pirmdien, 2. decembrī, iestādes amatpersonas devās pie Brīvības pieminekļa nolikt ziedus. Latvijas pasts simtgadei nodrošināja speciālu aploksni un pastmarku.

Man personīgi ar muitu ir bijis salīdzinoši maz sakara. Reiz tīmeklī biju pasūtījis četrus tā dēvēto angļu mafinu iepakojumus. Izrādījās, ja būtu bijuši divi, tas nebūtu muitas jautājums, bet ar četriem man bija jādodas uz muitu, kuŗa atrodas tālu prom pie Rīgas lidostas. Tur darbinieki mani stingri izprašņāja, – kas tie tādi, šie Latvijā nekad neredzētie konditorejas izstrādājumi? Ko ar tādiem iesāk? Galu galā tiku pie saviem mafiniem.

Muita mūsu valstī dara ļoti svarīgu darbu, un tāpēc paldies, un daudz laimes apaļajā jubilejā.

Latvija un Peru – sadarbības ceļus meklējot

TAIRA ZOLDNERE

"Peru ir resursiem bagāta, pašpietiekama valsts un līdz ar to arī interesants biznesa partneris," saka Zane Verovkina, Baltijas valstu Tirdzniecības un rūpniecības kameras Peru ģenerāldirektore.

Zane Verovkina ir juriste, strādājusi Latvijas Ārlietu ministrijas diplomātiskajā dienestā, bet nu jau desmit gadus dzīvo Limā, kur strādā advokātu birojā, nodarbojoties ar intelektuālā īpašuma tiesību jautājumiem. Atbalstot Latvijas Goda ģenerālkonsulu Peru Dr. *Raulu Santiago Lozano-Merino*, Zane Verovkina darbojas arī Latvijas Ģenerālkonsulātā Peru.

Zane Verovkina parkā Limā

Z. V. Pašreizējais Goda ģenerālkonsuls Dr. *Raulu Santiago Lozano-Merino* pirms vairākiem gadiem bija Peru Tirdzniecības palātas priekšsēdētāja vietnieks, un piedalījās tirdzniecības misijā ASV, kur sarunās ar Latvijas delegāciju, ieinteresējās par mūsu valsti un piekrita kļūt par Latvijas Goda konsulu Peru. Latvijas Goda konsulāts Limā tika atklāts 2005.gadā. Savukārt 2012.gadā tas tika pārveidots par Latvijas Goda Ģenerālkonsulātu.

Droši vien, iepriekšējā pieredze, strādājot Latvijas Ārlietu ministrijas Konsulārajā dienestā, jums lieti noder arī tagad?

Tā ir – Latvijas ģenerālkonsulātā palīdzu ar konsulārajiem jautājumiem, kā arī pildu ģenerāldirektores pienākumus Baltijas valstu tirdzniecības kamerā, veicinot starpvalstu tirdzniecības sakarus starp Latviju, Lietuvu, Igauniju un Peru. (2012. gadā tika dibināta Baltijas valstu tirdzniecības un rūpniecības kamera Peru.) Latvijas Goda Ģenerālkonsuls ir tās prezidents. Telpās, kur pašreiz viesojamies, ir gan advokātu birojs, gan Latvijas Goda ģenerālkonsulāts, gan Baltijas Valstu tirdzniecības un rūpniecības kamera. Tā darbojas jau septiņus gadus, bet pirmo Tirdzniecības misiju rīkojām pagājušajā gadā. Vienlaikus tā bija pirmā lielākā Peru biznesa pārstāvju vizīte Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Tirdzniecības attiecības šobrīd vēl nav ļoti intensīvas, un tam ir vairāki iemesli. Es pati savulaik mēģināju sākt nodarboties ar biznesu, importējot īpašas tekstilpreces no Latvijas. Tas bija ļoti sarežģīti – liels nodokļu slogs, ļoti sarežģīta muitas procedūra (to gan var atrisināt, ja ir labs muitas aģents), vēl joprojām šeit ir arī korupcijas problēma, un par to arī atklāti tiek runāts. Pēdējo gadu laikā situācija ir uzlabojusies, tomēr mēs saskārāmies ar ļoti daudz neparedzētiem izdevumiem. Tieši tāpēc man likās, ka ir svarīgi, lai šeit, Peru, būtu Tirdzniecības kamera, lai palīdzētu uzņēmējiem. Uzņēmumi no visām trijām Baltijas valstīm vēršas pie mums tieši par praktiskiem jautājumiem.

Vai atbalstāt arī Lietuvas un Igaunijas uzņēmējus?

Gan Lietuvai, gan Igaunijai Limā ir goda konsuli, kas darbojas un palīdz atsevišķos jautājumos, tomēr Baltijas valstu tirdzniecības kamera atrodas šeit, Latvijas Ģenerālkonsulātā, un arī galvenais darbs notiek šeit.

Pēc Latvijas Ārlietu ministrijas 2015.gada datiem, Peru bija 88.vietā pēc tirdzniecības apjoma ar citām valstīm. Kādi ir iespējamie sadarbības virzieni un produkti, kas varētu interesēt Latviju un Peru?

Visvairāk pārstāvju aizvadītajā gadā bija no divām lielākajām farmācijas kompānijām, un Latvijā bija ārkārtīgi liela interese no farmācijas uzņēmumiem – gan par zāļu izejvielām, gan gataviem produktiem. Arī Peru uzņēmējus interesē medikamenti, ko šeit neražo, tomēr jāņem vērā, ka zāļu tirgus ir ļoti sarežģīts.

Otrs virziens – šobrīd Peru ļoti aktuāls ir gastronomijas, kulinārijas un pārtikas preču virziens – Andu graudi kvinoja, mango, avokado, visi dārzeņi un augļi, kas aug lieliskajā Peru klimatā. Es pati Rīgā, *Rimi* veikalā esmu pirkusi Peru sparģeļus, tomātus, vīnogas, mango un avokado.

Mums brauca līdzi arī lielākā Peru tūrisma firma, kas meklēja partneļus tūrisma veicināšanai. Latvijas kompānijām, kas nodarbojas ar izejošo tūrismu, bija liela interese, un pašlaik Peru rēgulāri apmeklē tūristi no Latvijas.

Latviju interesē Peru derīgie izrakteņi, kuŗu te ir ārkārtīgi daudz – Peru ir minerāliem un dārgajiem metālliem bagāta valsts. Amazones koks arī tiek eksportēts, bet Peru arī interesē kokmateriāli no Baltijas. Te atkal jāņem vērā Peru klimats, kuŗā labi "jūtas" termīti. Kokmateriāliem jābūt speciāli ķīmiski apstrādātiem, lai termīti tiem neuzbruktu. Tomēr koka grīdas, koka mēbeles būtu ļoti perspektīvs virziens. Ir interese arī par dārza mēbelēm no akmens masas.

Peru pusei ir interese par jaunajām tehnoloģijām, un, apmeklējot Igauniju, mums tika demonstrēta e-pārvalde. Vairākas Peru kompānijas gribētu sadarboties ar Latvijas un Igaunijas tehnoloģiju uzņēmumiem, jo šeit trūkst speciālistu IT jomā. Jāpiebilst arī, ka tehnoloģiskā infrastruktūra Peru vēl nav gana attīstīta, internets ir salīdzinoši lēns, optisko kabeļu tīkls – maz izplatīts.

Peru interesē arī medicīnas iekārtas, mikrofoni un citas tehnoloģijas. Trūkst piena produktu, tāpēc piena pulveris varētu būt perspektīvs produkts no Latvijas.

Vai Latvijā var atrast tradicionālo Peru alkoholisko dzērienu pisko (vīnogu brendijs)?

Es esmu painteresējusies Latvijas restorānos, vai viņiem ir pisko, un man piedāvāja Čīlē ražoto. Tā bija vilšanās, jo Peru uzskata, ka īstu pisko ražo tikai viņi, un ir pat vīnogu audzēšanas vieta ar nosaukumu Pisko. Dzēriena destilācijas process ir ļoti sarežģīts, un labam pisko uz vienu litru dzēriena vajadzīgi no 15 līdz 30 kg vīnogu. Jā, Peru un Čīlei ir domstarpības pisko jautājumā!

Kāda ir Latvijas uzņēmumu pieredze sadarbībā ar Peru?

Zinu, ka ir Latvijas uzņēmumi, kas eksportē savas preces, izmantojot sadarbības partneļus citās valstīs. Mēs esam veikuši tirgus pētījumus, sadarbība ir pašā sākumā, bet ne jau visi uzņēmumi savu eksportu veido ar Tirdzniecības kameras vai konsulāta atbalstu.

Man liekas ļoti pievilcīgi Peru tekstilizstrādājumi no dabīgajām šķiedrām: alpakas vilnas un pimas kokvilnas. Jāpiebilst arī, ka Peru ražo pasaulē dārgāko vilnu, kas tiek iegūta no nepieradinātajām, brīvē dzīvojošajām lamu un alpaku radiniecēm vikunjām.

Lietuvā jau ir parādījusies liela interese par alpakas vilnu, bet, kad Latvijā esmu pieminējusi alpaku, daudzi par to nav pat dzirdējuši. Arī Igaunijā veikalos esmu redzējusi alpakas vilnas izstrādājumus, bet cenas stipri pārspīlētas.

Kādi ir tuvākie nākotnes plāni tieši sakarā ar biznesa sadarbības attīstību?

Peru tiešām ir interesants biznesa partneris. 2020. gada martā ir paredzēta otrā Peru uzņēmēju misija uz Latviju, Lietuvu un Igauniju – mūs kā reģionu ir vieglāk prezentēt Peru uzņēmējiem. Plānots uzrunāt pārtikas industrijas uzņēmumus tieši. Ir ļoti liela interese par kafijas un kakao ražotājiem, jo ir ļoti augstvērtīgas kafijas un kakao šķirnes, kas aug tikai Peru. Te maz lieto pesticīdus, pārtika tiek audzēta organiski. Vietējais klimats ļauj to darīt, ir maz kaitēkļu, kas apdraudētu ražu, daudz ir arī mazo ražotāju, zemnieku, kas savos laukos izmanto tikai dabisko mēslojumu. Peru ražo arī brīnišķīgu rozā kalnu sāli. Ja iespējams, iesaku aizbraukt uz Peru sāls laukiem un raktuvēm – tie ir tik fantastiski skaisti!

Tikšanās Latvijas Goda Ģenerālkonsulātā. No kreisās: Evija Jansone, Taira Zoldnere, Latvijas Goda ģenerālkonsuls Dr. *Raulu Santiago Lozano-Merino*, Baltijas Tirdzniecības kameras Peru ģenerāldirektore Zane Verovkina, Ņina Ošeniece

Vēl brauks augļu ražotāji, arī pisko ražotāji, tekstila, tieši alpakas vilnas ražotāji. Protams, būtu labi piesaistīt arī pimas kokvilnas ražotājus, jo šī kokvilna ir īpaša, zīdam līdzīga. Pieteikšanās misijai vēl joprojām ir atvērta visiem uzņēmumiem, kas vēlas veidot sadarbību ar Baltijas reģionu.

Kas jūs uzņems no Latvijas puses?

Mūsu partneŗi ir trīs Baltijas valstu tirdzniecības kameras. Katrā valstī tiks organizēti semināri uzņēmējiem. Latvijā piedalās arī Ārlietu ministrijas pārstāvji un pārstāvji no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras. Bez tam katram uzņēmējam tiek veidota arī individuālā programma ar savu iespējamo biznesa interešu partneri.

Tirdzniecības misijas ir tik interesantas! Reizēm attīstās pilnīgi jaunas idejas, izveidojas nozares, par kādām iepriekš pat neesam iedomājušies.

Vai Peru iedzīvotājiem būtu interese doties uz Baltijas reģionu arī tūrisma ceļojumos?

Noteikti! Baltijas kruīzi jau tagad ir populāri. Mēs pat esam vairākus cilvēkus no sava draugu loka pierunājuši braukt uz Latviju, un visi ir bijuši ārkārtīgi apmierināti un arī pārsteigti. Peru tūristiem visinteresantākā ir viduslaiku aura pilsētā. "Tā kā pasakā," viņi saka. It īpaši tas attiecas uz Tallinu. Ļoti patika Rīgas architektūra, jūgendstils, tas viņiem ir liels pārsteigums. Arī daba, viņi ir sajūsmā par mežiem, par zelta rudeni. Viņi novērtē Baltijas valstu augsto attīstības līmeni, arī to, ka dzīve pie mums ir tik droša, salīdzinot ar dzīvi Latīņamerikas pilsētās. Lai gan peruāņi ir pārliecināti, ka tieši Peru ir labākā virtuve pasaulē, tomēr ir arī interese par Latvijas vietējiem produktiem – medījumu gaļu, meža ogām un sēnēm, saldūdens zivīm, kā arī par vietējiem piena produktiem un maizi. Visiem, protams, garšo Latvijas alus!

Peru ir liela valsts, un dzīves līmeņu nevienlīdzība arī ļoti izteikta. Kā ir ar Peru iedzīvotāju pirktspēju?

Ir, protams, pirktspējīgi Peru iedzīvotāji. Pašlaik arī vērojams, ka pieaug vidusslānis, ar jauno paaudzi tas lēnām mainās. Limā ir pietiekami daudz turīgu cilvēku. Bez tam te ir arī osta. No citām lielajām pilsētām varu minēt Truhiljo, Arekipu, Kusko, kas ir reģionu centri. Tomēr iekšzemes transports ir vāji attīstīts, ceļi nav labas kvalitātes. Peru ir Klusā okeāna aliances valsts, kuŗas ietvaros attīstīta sadarbība ar kaimiņvalstīm, kā ar citām Latīņamerikas un Centrālamerikas valstīm, lieli sadarbības partneŗi ir ASV, Ķīna un Eiropas Savienība, ar ko Peru ir brīvās tirdzniecības līgums.

Visā lielajā Dienvidamerikas kontinentā nav nevienas Latvijas vēstniecības. Kur, tavuprāt, būtu visvēlamāk to atvērt?

Zinu, ka ir bijušas ieceres atvērt vēstniecību, un ceru, ka tas arī notiks. Visticamāk, tā varētu būt Brazīlija, kas ir vislielākā Latīņamerikas valsts, kur ir arī liela latviešu diaspora. Katrā ziņā tas veicinātu gan biznesa, gan kultūras, gan tūrisma sakaru attīstību. Tajās valstīs, kuŗās ir Latvijas Goda konsuli, viņi ir aktīvi, darbojas, attīstot daudzveidīgus projektus. Arī mēs, Latvijas Goda Ģenerālkonsulātā un Baltijas Tirdzniecības kamerā Peru.

LĀSMA GAITNIECE

Sibirijas dienasgrāmata. Tomska – 2.daļa

Šoreiz raksta pamatā vairāk būs pašas iespaidi un izjustais, vienu vārdu sakot, kāda atklājās Tomska 2019. gada vasarā.

Pirmā pieturvieta Rietumsibirijas austrumu pilsētā – viesnīca *Слобода* Maksima Gorkija ielā, kur ekspedīcijas dalībniekiem bija paredzēts dažas diennaktis uzturēties. Šīs nelielās, samērā nomaļās viesnīcas iekārtojums nekādā ziņā nebija sliktāks par Eiropas valstīs redzēto – katrā istabiņā divas gultas un naktsskapīši, drēbju skapis, televizors, maza vannas istaba ar WC, pie loga – moskītu tīkls, jo te ir taiga, kur odu un citu kukaiņu, kas varētu traucēt naktsmieru, nepārstāvjiem… Uzreiz jāpiebilst, ka ēdiena sagādāšana problēmas neradīja, jo netālu no viesnīcas atradās vairāki pārtikas veikali, turklāt to cenas patīkami atšķīrās no Latvijas cenām. Pavisam drīz mana viesnīcas numura "kaimiņiene" Lija Ābele atklāja, ka pie administrātores iespējams izvēlēties vienu no trim vai četriem piedāvātajiem brokastu komplektiem, lai nebūtu ik rītu jāēd cepta ola ar grauzdiņu. Līdz ar to nākamajos rītos tikām pie garšīgiem biezpiena plācenīšiem un auzu pārslu biezputras. Kafijas gan piedāvājumā nebija, tāpēc vairāki ekspedīcijas dalībnieki jau laikus iegādājās šķīstošo kafiju, ko numuriņos pagatavoja paši.

Kamova vārdā nosaukto Bogaševas lidostu, lai lidotu uz Maskavu un pēc tam uz Rīgu.

Pārsteidza vienīgi tas, ka gružu konteineri no viesnīcas pagalma tika aizstumti klientiem nesasniedzamā vietā jau no agra rīta, līdz ar to, ja kaut ko vajadzēja izmest, to nācās nest līdzi uz pilsētu. Izejot pa viesnīcas vārtiem, skatam pavērās gluži cita aina. Kaut Tomska ir liela pilsēta, Maksima Gorkija iela atrodas klusajā tatāru rajonā. Pārņēma izjūtas, it kā mēs atrastos dziļos laukos; trūka vienīgi gaiļa dziesmas. Visapkārt gaņas nezāles, ko dažas ekspedīcijas dalībnieces, mums, pārējiem, uzjautrinoties, centās izravēt, taču to bija pārāk daudz. Viesnīcai blakus uzceltas ģistrālei – Ļeņina prospektam. Kā jau pilsētas galvenajai ielai pienākas, tā ir plata, ar vairākām joslām transportam, un gaņa, turklāt vijas cauri pat trim (no kopskaitā četriem) pilsētas rajoniem – Kirova, Padomju un Ļeņina. Pirmās dienas vakarā pastaigas laikā ar interesi aplūkojām Ļeņina prospekta senos vēsturiskos namus, piemēram, Tomskas Politechniskās universitātes korpusu, bijušo oficieru namu, pilsētas administrācijas ēku, kur agrāk atradies tirdzniecības centrs "Kuhterins un dēli", viesnīcas "Sibirija" ēku, Tomskas pasta namu, E. Deņisova vārdā nosaukto mūzikas kolledžu, novadpētniecības mūzeju un daudzus citus.

Tomskas Drāmas teātris

Koka arhitektūra ir Tomskas lepnums

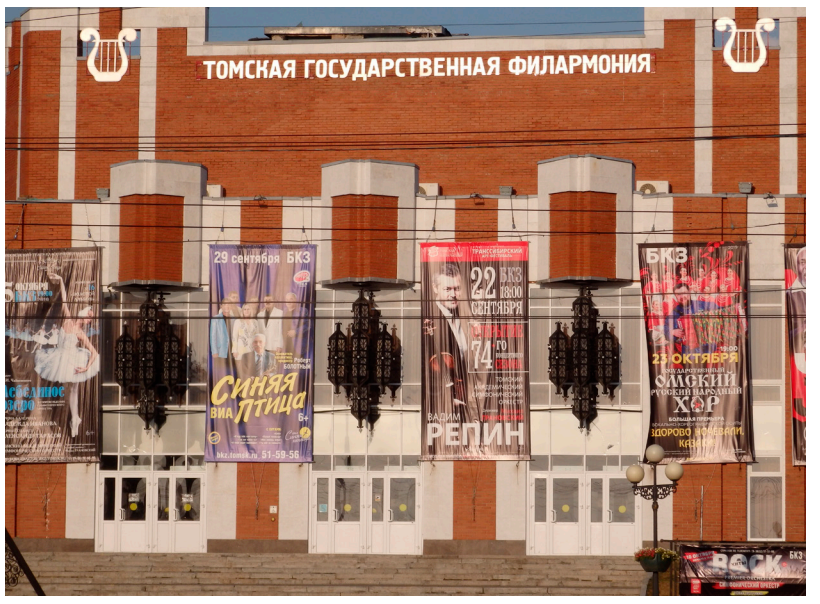

Drāmas teātrim pretējā pusē atrodas Tomskas Valsts filharmonija

Rīgas mode? Jā – Rīgas mode!!!

trūkst. Vienīgais nepatīkamais pārsteigums pirmās dienas vakarā bija siltā ūdens neesamība. Kāds tam iemesls, tā arī neuzzinājām, taču nākamajos vakaros šis trūkums tika novērsts. Otra lieta, kas raisīja izbrīnu, bija brokastis. Ja ir ierasts, ka no rītiem visi kopā ejam brokastīs, šeit valdīja cita kārtība – paplāti ar krūzi melnās tējas, ceptu olu un grauzdētas maizītes mums katram numuriņā ienesa administrātore. Brokastis rūpīgi iesaiņotas kastītēs; tās netika gatavotas viesnīcā uz vietas, bet ik rītu atvestas. Mums, sievietēm, ar brokastu porciju pilnīgi pietika, taču radās pamatotas šaubas, vai ar to bija gana arī stiprā dzimuma

Rūpīgi sakopta bija arī viesnīcas āra territorija, taču līdz vārtiem un ne soli tālāk. Mums, klientiem, tās pagalmā bija pieejama neliela ķieģeļu ēka, precīzāk – viena paliela telpa ar galdu un koka soliem. Sākotnēji šķita, ka tā ir viesnīcas palīgēka, taču izrādās, tās nosaukums ir *беседка,* ko latviski varētu dēvēt par lapeni. Tai apkārt neliels dārziņš, kurā neiztrūkstoši arī komposta kaudze. Protams, augusta vakaros lapene saules piekarsēta, taču tas netraucēja sapulcēties, uzklāt galdiņu un jauki pavadīt pāris stundu visiem kopā. Īpaši jautri bijām pēdējā ekspedīcijas vakarā. Iespējams, tāpēc, ka nākamajā rītā jāpošas uz Nikolaja

senas ēkas, ko no ielas norobežo žogs. Nezāles spraucās pat cauri žogu spraugām, precīzāk sakot, tās bija visur, izņemot vienīgi ielas braucamo daļu.

Interesi piesaistīja koka arhitektūra – Tomskā atrodas daudz divstāvu koka namu, kas celti laikā no 18. līdz 20. gadsimtam. Senās ēkas rotā smalki kokgriezumi – juvelieŗa cienīgs darbs, taču skatu neglābjami bojā plastmasas logi, kas šim būvēm absolūti nepiestāv. Kā mums vēlāk, ekskursijas laikā pa Tomsku, pastāstīja vietējais gīds, daudzi no namiem pagājušā gadsimta 90. gados tīšām tika nodedzināti.

Mūsu viesnīca atradās samērā tuvu Tomskas svarīgākajai ma-

Nedaudz gan izbrīnīja, ka galvenajā ielā atrodas tik daudz aptieku, no kuŗām daļu vajadzēja obligāti apmeklēt, jo šo rindu autores mājinieki bija sagatavojuši sarakstiņu ar medikamentiem, kas brauciena laikā jānopērk. Zāles šai valstī ir vairākas reizes lētākas nekā Latvijā – par to pārliecinājos ik reizi, kad pārkāpu kādas aptiekas slieksni. Iznāca mazliet komiski; man tika uzdots iegādāties divus iepakojumus ar ampulām, taču viesnīcai tuvākajā aptiekā varēju iegādāties vienu – pēdējo. Tāpēc kopā ar Liju Ābeli, pastaigādamās pa Ļeņina prospektu, norunājām, ka iesim iekšā visās aptiekās pēc kārtas, līdz kādā no tām tikšu pie otra iepakojuma. Jāpiebilst, ka tikai kādā trešajā no apmeklētajām aptiekām vajadzīgās zāles izdevās atrast. Otra lieta, ko biju izvēlējusies nopirkt, bija puķu sēklas mūsu ģimenes draugiem. Ar šo uzdevumu galā netiku, jo itin visos veikaliņos uz Tomskas galvenās ielas, kur jautājām pēc sēklām, saņēmām laipnu, taču noraidošu atbildi.

Kādu laiku bija mazliet sirreāla izjūta, ka Ļeņina prospekts pilsētā, kurā viesojos pirmo reizi mūžā, šķiet tik… pazīstams. Tāpat arī nami, īpaši universitātes korpusi ar milzu kolonnām, senlaicīgā pasta ēka, skvēri, strūklakas, prospektu šķērsojošās ielas un pat cilvēki… Drīz vien apjautu – tā taču mana bērnība! Pagājušā gadsimta 80.gadi, kad ielas ar šādiem pašiem nosaukumiem bija katrā Latvijas pilsētā, kad cilvēks pret cilvēku (arī pilnīgi svešu) izturējās citādāk – jā, pat laipnāk, draudzīgāk, ieinteresētāk nekā mūsdienās. Sarunāties ar pārdevējiem, kā arī uz ielas sastaptajiem ļaudīm, kad jautājām ceļu, zināmā mērā bija pat patīkami! Visi laipni, pieklājīgi. Neviena iereibuša pilsoņa, nemaz nerunājot par bezpajumtniekiem! Ikreiz atskanēja pretjautājums, vai mēs esam ieradušās no Vācijas. Pacietīgi stāstījām, ka no Vācijas gluži ne, bet no Latvijas, līdz beidzot tas apnika un pajautājām tieši: "Kāpēc jūs visi jautājat, vai esam no Vācijas?" Atskanēja jautri smiekli un atbilde, ka tā liekot domāt mūsu akcents.

Ejot gaņu gabalu pa Ļeņina prospektu, nonācām proletariāta vadoņa vārdā nosauktajā laukumā, kam vienā pusē, netālu no Tomas upes, atrodas Drāmas teātris, savukārt ielas pretējā pusē – Tomskas Valsts filharmonija. Ieināca prātā: ja liktenis būtu atvedis uz šo pilsētu kaut vai darba dēļ, par garlaicību nevarētu sūdzēties, jo būtu iespēja doties gan uz teātri, gan koncertiem, ņemot vērā, ka biļešu cenas šeit nav augstas. Vasaras sezonā tie ir slēgti, taču, sākot ar augusta nogali, lūdzu!

Ļeņina prospekts nav iedomājams bez proletariāta vadoņa pieminekļa. Nelielu gabaliņu aiz teātŗa un filharmonijas ēkām tas, protams, slējās visā savā krāšņumā! Ekspedīcijas laikā pie daudziem Ļeņina pieminekļiem bijām paspējuši pierast, jo Sibirijā laikam nav pilsētas, kuŗā tāda nebūtu, taču pārsteigumu radīja uzraksts pie ēkas sienas, kas atrodas aiz pieminekļa. Proti, tur bija rakstīti vārdi *Рижская мода* jeb "Rīgas mode". Lija iespurdzās, taču šo rindu autore vēl aizvien nožēlo, ka tālāk par brīnīšanos tovakar netika un neiegāja veikalā iekšā.

Raksta autore pateicas Jūrmalas pilsētas Domei par iespēju strādāt Dubultu Rakstnieku namā, kur tapusi šī publikācija, kā arī Rīgas Tehniskās universitātes E-studiju tehnoloģiju un humanitāro zinātņu fakultātei, īpaši dekānei Marinai Platonovai. Bez RTU atbalsta raksta autorei doties ekspedīcijā nebūtu iespējams.

Diplomāts Kārlis Zariņš – nozīmīga personība tautiešiem svešumā

Mag.hist.
AGNIJA LESNIČENOKA

Kārļa Zariņa dzīves ainas, balstītas uz Kārļa Zariņa un viņa laikabiedru atmiņām

(Nobeigums Nr. 45)

1917. gada martā Zariņš aizgāja no darbavietas kantorī, lai pilnīgi varētu nodoties bēgļu lietām. Viņa pastāvīgā klātiene centrālkomitejā kļuva par nepieciešamību. Taču drīz vien, pēc boļševiku nākšanas pie varas, centrālkomiteja un tās darbinieki tika izklīdināti. 1918. gada vasarā Zariņam izdevās īstenot vienu no pēdējiem un nozīmīgākajiem uzdevumiem. Radās pirmā iespēja latviešu bēgļus sūtīt atpakaļ uz Latviju, taču uz Latviju varēja braukt tikai tie, kas pierādīja savu izcelšanos no Baltijas guberņām. Bet kas tādas apliecības varēja izdot? Visas biedrības bija slēgtas, pie varas nākušie boļševiki centās atgriešanos aizkavēt. Zariņš bija tas, kas uzņēmās apliecību izdošanas procedūru. Apliecības daudzus izglāba no nāves. Zariņš parakstīja daudzus tūkstošus apliecību un palīdzēja organizēt bēgļu vilcienus. Drīz sekoja nākamie notikumu pavērsieni – Zariņu iesūdzēja tautas tribunālā, apvainojot to bēgļu naudas izšķērdēšanā, kaut gan Zariņa kabatā neatradās ne kapeikas no bēgļu naudām. Zariņam dzīvības briesmu dēļ vienā dienā vajadzēja pazust no Pēterpils. Centrālkomiteja savu atklāto darbību bija spiesta izbeigt. Atlikušajiem centrālkomitejas darbiniekiem bija jāveic jauni uzdevumi, stiprinot latviešu nacionālās pozīcijas. Zariņš līdz ar citiem strādāja Pagaidu nacionālās padomes Arlietu komisijā, kuŗa sagatavoja lielvalstu sūtņiem memorandus.

Jaunās Latvijas vadītāji Zariņam par turpmāko dzīves ceļu bija izraudzījuši diplomātisko darbu, lai gan viņš pats sākotnēji par to negribēja ne dzirdēt. Iepriekš apgrozoties "augstākajā" sabiedrībā, kuŗā bieži valdījusi franču valoda, Zariņš izteicies, ka piecas valodas jau pārvaldot – latvju, igauņu, krievu, vācu un angļu – un ar tām pietiekot, lai sekotu cilvēces progresam un pasaules civilizācijai. Franču valoda vajadzīga diplomātiem, taču viņš pats diplomāts nekad nebūšot. Taču kļūstot par diplomātu, Zariņš smiedamies atmiņās minējis: "Kungs domā, kučieris brauc. Franču valodu man beidzot tomēr vajadzēja iemācīties un par diplomātu arī vajadzēja kļūt".

1918. gada septembrī Zariņš atgriezās Latvijā, lai turpinātu palīdzēt Latvijas valsts neatkarības šūpuļa kāršanā. Savukārt 1919. gada janvārī, kad Rīgā sāka ieplūst sarkanais karaspēks, Zariņš tika uzņemts uz angļu karakuģa un aizbrauca uz Londonu. Martā Zariņš pievienojās latviešu delegācijai Versaļas miera konferencē, cenšoties palīdzēt tikt Rietumu uzklausītiem un jaunajai Latvijai atzītai. 3. aprīlī Zariņš saņēma Latvijas valdības pilnvaru, ar kuru tika iecelts par Latvijas diplomātisko pārstāvi Zviedrijā. No 1921. gada februāra bijis sūtnis Somijā, bet no 1923. gada aprīļa sūtnis arī Zviedrijā, Norvēģijā un Dānijā ar rezidenci Helsinkos. No 1925. līdz 1930. gadam kļuva par Latvijas sūtni Zviedrijā, Norvēģijā un Dānijā ar rezidenci Stokholmā, kur viņš iepazinās un apprecējās ar savu dzīvesbiedri, enerģisko francūzieti Henrieti *Houppert*, bet 1927. gadā ģimenē sagaidīja meitu Marie Annu. No 1931. līdz 1933. gadam Zariņš bija Latvijas ārlietu ministrs. Pēc tam pāris mēnešus sūtnis Igaunijā, bet 1933. gada 12. maijā Ministru kabinets Zariņu iecēla par sūtni Lielbritānijā. Kā sūtnis viņš bija ieguvis atzinību un mīlestību visās dienesta vietās, kā piemēram, iegūstot draudzību ar Zviedrijas karali V – viņa viesošanās laikā Rīgā 1929. gada vasarā viņš tā laika prezidentam Gustavam Zemgalam pēc Zariņa apbalvošanas ar Ziemeļu Zvaigznes ordeni esot teicis – "Tā kā mēs visi Zviedrijā mīlam jūsu sūtni Zariņu, un es nupat devu viņam arī augstāko ordeni, tad nu jūs nevarat viņu no mums atsaukt."

Kārļa Zariņa vīzīte bēgļu nometnē Vācijā, 24.10.1949. Foto: Latvijas Valsts arhīvs

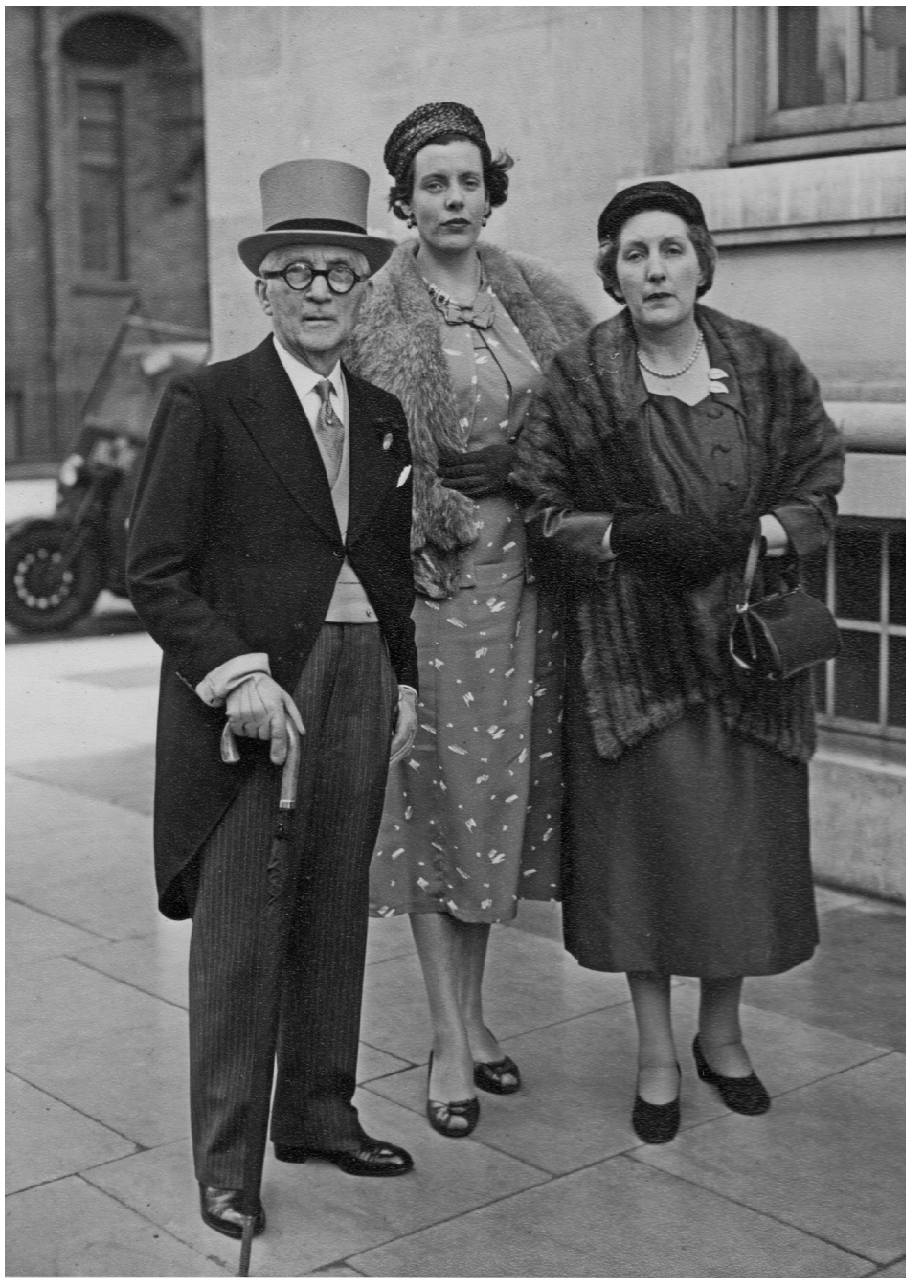

Kārlis Zariņš kopā ar dārgākajām dzīves sievietēm – meitu Marie Annu (pa vidu) un sievu Henrieti, Londona, 50. gadi // Foto: Latvijas Valsts arhīvs

Latvijas okupācijas laikā no 1940. gada Zariņš bija ārkārtējo pilnvaru nesējs. Ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 1940. gada 17. maija lēmumu Latvijas sūtnim Londonā kaŗa gadījumā tika piešķirtas ārkārtējas pilnvaras pārstāvēt Latvijas intereses ārzemēs. Sevišķi grūts laiks sūtnim bija laikā no 1939. līdz 1945. gadam – ar smagu sirdi sekojot līdzi notikumiem okupētajā Latvijā un vēršoties pie Rietumvalstu valdībām neatzīt Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā. Zariņam bija lielas rūpes par apstākļiem Latvijā. Viņš rēgulāri saņēma ziņas caur Stokholmu un citiem avotiem. Ar Sabiedroto karā cietušo aprūpes fondu un britu Sarkanā krusta palīdzību 1944. gadā Zariņam izdevās nosūtīt uz Latviju pārtiku, apģērbus un medikamentus. Līdz pat savai nāvei 1963. gada 29. aprīlī Zariņš vadīja sūtniecību Londonā un Latvijas diplomātisko un konsulāro dienestu, veltīja savu darbu latviešu trimdinieku nacionālā gara kopšanai un Latvijas neatkarības atgūšanai. Savas darbības laikā uzrakstījis neskaitāmus memorandus Rietumvalstu valdībām par latviešu bēgļu, Latvijas polītisko stāvokli un padomju rēžīma vērstās represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. Virzījis latviešu polītisko organizēšanos, rosinājis latviešu polītisko centru veidošanos, sasaucis un vadījis vairākas Latvijas sūtņu un trimdas organizāciju apspriedes, lai noteiktu polītiskās darbības, kultūras un citu jomu vadlīnijas. Nozīmīgs bijis 1949. gads, kad Zariņš bija iniciātors nacionālajai pārstāvībai – Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā dibināšanai, kā arī, veica divus nozīmīgus bēgļu apmeklējumus Rietumvācijas britu un amerikāņu zonās – "Ar prieku vēroju, ka mūsu trimdas gars ir možs, ka ticību Latvijas nākotnei viņa nav zaudējusi. Pat vēl vairāk – man pat teica: "mēs neesam nekādi bēgļi un trimdinieki, mēs esam gan agresijas upuri, bet taisni tamdēļ mēs esam cīnītāji un ne bēgļi." Mani patiešām aizgrāba lielā sirsnība, ko atradu visur, ar kādu mani sagaidīja, uzņēma un izvadīja. Daudzus tautiešus satiku pirmo reizi savā mūžā, bet tomēr mums bija tāda jūtu un domu vienība, ka runājām kā veci mīļi draugi. Bet ko es varēju nest? Nekādu prieces vēsti. Varēju tikai nodibināt personīgo kontaktu, stiprināt mūsu iekšējās saites un pārrunāt stāvokli – bet arī tas bija ārkārtīgi vērtīgi" – savās atmiņās dalījies Zariņš.

Svarīgs Zariņam bija kultūras aspekts – līdzdalība Dziesmu svētkos, nacionālās identitātes kopšana. Savā vienā no uzrunām trimdas latviešiem Zariņš ir rakstījis – "Kultūra ir tas cements, kas tur nāciju kopā. Tāpat kā tauta, kam apstājas dzimstība, ir iznīcībai nolemta, tā arī tauta, kam apstājusies kultūras jaunradīšana, nav dzīvesspējīga. Pagaidām mēs to varbūt vēl nemanam, jo mums ir daudz bagātību no kā smelties, bet pagājušie juku gadi nav bijuši labvēlīgi jaunradīšanai, tāpēc nepieciešami domāt par tādu apstākļu radīšanu, kur var jaunas vērtības rasties un augt".

Uzskaitīt visu, ko Zariņš ir paveicis sava mūža garumā, šajās dažās lappusēs nav iespējams. Nozīmīga figūra Latvijas vēsturē, kas pretī negaidīja neko. Šis ipiķietis vienmēr ir palicis viņš pats, un kā tautas izteiciens saka – skatījies acīm, klausījies ausīm, dzīvē stāvējis uz savām kājām, strādājis savām rokām, domājis savas domas. Viss, kas iegūts, tikai paša guvums.

Likteņdārzs saņēmis dāvanā unikālu Daugavas aerofoto kollekciju

18. novembrī, Latvijas valsts svētku dienā, Kokneses fonds saņēmis īpašu dāvinājumu Likteņdārzam – Latgales Fotografu biedrības dibinātāja, fotomākslinieka Igora Pliča lielformāta fotografijas, kuŗās redzama Daugava visā tās gaŗumā Latvijas territorijā, no Piedrujas līdz jūras vārtiem, kur Daugava satiekas ar Baltijas jūru. Mākslinieka unikālā fotografiju kollekcija apkopota izstādē "Daugav` abas malas", kas ir meistara veltījums Latvijai.

Fotomākslinieks Igors Pličs Likteņdārzam uzdāvinājis vairāk nekā 100 izcilus attēlus, kas kopā veido 150 metrus gaŗu fotografiju rindu. Izstāde, sākot no nākamā gada pavasaŗa, būs apskatāma Likteņdārza amfiteātrī.

Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte, Kokneses fonda padomes priekšsēde:

"*Likteņdārzs pieņem šo dāvinājumu ar lielu aizkustinājumu – tā ir patiesi unikāla fotografiju kollekcija, kas ir arī mūsu laikmeta liecība, jo atspoguļo gultnes izmaiņas, kas radušās 20. gadsimtā. Tā rāda Daugavas varenību, mūsu dižupes vārdos neizsakāmo un apbrīnojamo skaistumu. Attēlu apjoms ir grandiozs, un šie Daugavas aerofoto kļūs par vēl vienu iecienītu apskates objektu Likteņdārza viesiem – līdzās amfiteātrim un karogu mastu ansamblim, līdzās Liktens gātei, Skatu terasei un citiem mūsu ciemiņu novērtētiem pieturpunktiem Likteņdārzā.*"

Likteņdārzs ir unikāla, par ziedojumiem veidota piemiņas vieta, kas pēc pasaulē pazīstama Japānas ainavu architekta Šunmjō Masuno (*Masuno Shunmyō*) projekta top uz salas Daugavā pie Kokneses. Likteņdārzu aizsargā 2018. gadā Saeimā pieņemts īpašs Likteņdārza likums.

Likteņdārzs top kā gaišas atceres dārzs, kur svinēt latviešu tautas izturību un gara spēku. Tas veltīts visu latviešu piemiņai, kuŗi 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Dārzs apvieno izcilu kultūrainavu, architektūru ar Kokneses pussalas dabas un Daugavas krāšņumu. Likteņdārza attīstībai ziedojuši tūkstošiem Latvijā un ārvalstīs dzīvojošo tautiešu un desmitiem uzņēmumu, Kokneses fonds ar pateicību un līdzjutību pieņem testamentāros un piemiņas ziedojumus. Ik gadu Likteņdārzu apmeklē 70 000 – 100 000 viesu, no kuriem aptuveni 30% ir bērni un jaunieši.

LIKTEŅDĀRZS

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ.
Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus.
Mūsu nākamais lielais kopdarbs — uzcelt Saieta namu!
Palīdzi! Ziedo!

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: *lgramata@lgramata.lv*

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

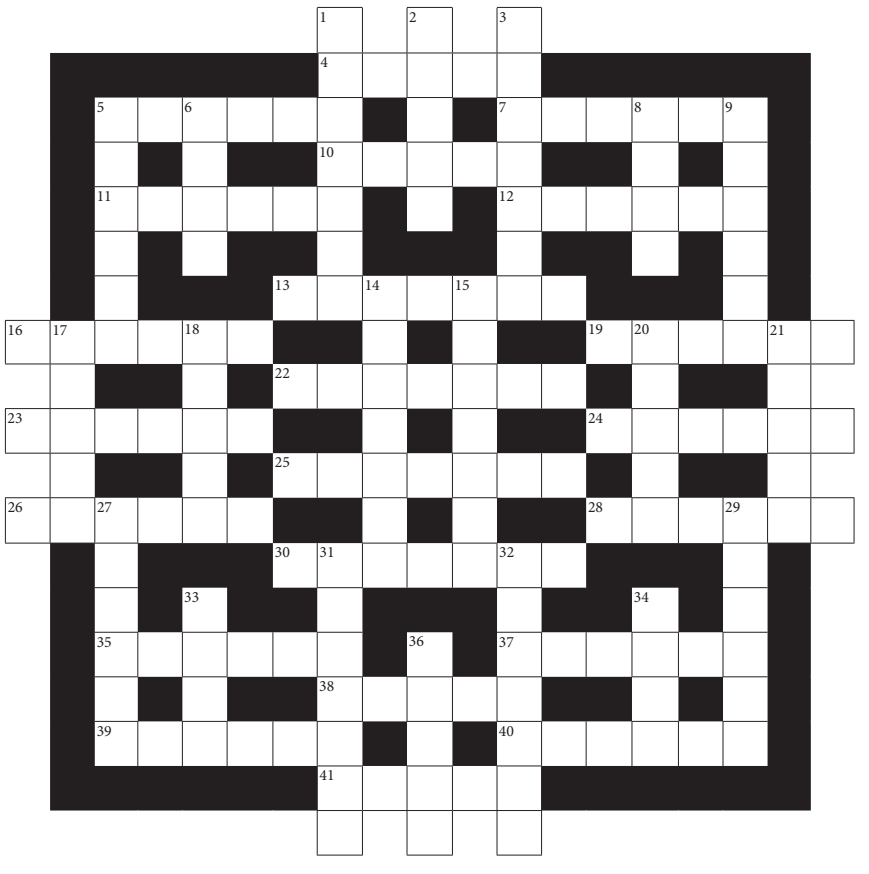

Līmeniski. 4. Tirgus laukums Senās Grieķijas pilsētās. 5. Ungāru dzejnieks (1823-1849). 7. Taure skaņas pastiprināšanai. 10. Baltijas vācu mācītājs, literāts (1652-1705). 11. Valsts Arabijas pussalā. 12. Agrāk populārs ansamblis Latvijā. 13. Neliels pašgājējs kuģis. 16. Šauras, taisnas, no kokiem brīvas joslas mežā. 19. Sekla vieta upē. 22. Cienījama precēta sieviete senajiem romiešiem. 23. Liepu mizas. 24. Rotaslieta. 25. Mirušo pazemes valsts sengrieķu mītoloģijā. 26. Dažādu rasu cilvēku kopīgs bērns. 28. Izvairīties no šķēršļiem. 30. Pilsēta Italijas ziemeļos. 35. Brāļa sieva. 37. Valsts Centrālajā Afrikā. 38. Ēģiptes galvaspilsēta. 39. Saistaudu veidojumi. 40. Valsts Dienvidāzijā. 41. Veikls paņēmiens.

Stateniski. 1. Pīļu dzimtas putns. 2. Latvijas pirmskaŗa flotes zemūdene. 3. Zvaigžņu attāluma mērvienība. 5. Dzeŗamie kausi. 6. Italiešu aktieris (1898-1967). 8. Straumes noapaļots akmentiņš. 9. Latvijas Nacionālā teātŗa aktieris (1951). 14. Trauks šķidrumu pārtvaicēšanai. 15. Aligatoru bumbiere. 17. Konditorejas izstrādājums. 18. Profesija. 20. Karpu dzimtas zivs. 21. Četrvietīga kariete ar nolaižamu virsdaļu. 27. Suņu šķirne. 29. Folkloras sacerējums. 31. Sauss auglis ar cietu apvalku. 32. Dabas parādība. 33. Fakti, ziņas. 34. Mazi bezastes pērtiķi. 36. Greznas celtnes.

Krustvārdu mīklas (Nr. 45) atrisinājums

Līmeniski. 7. "Tadenava". 8. Baritons. 10. Troja. 11. Velsa. 12. Kaboverde. 16. Riepas. 19. Manila. 20. Kandava. 21. Varna. 22. Drisa. 23. Najas. 24. Triko. 25. Smakt. 28. Lauri. 30. Palanga. 31. Algols. 32. Inkaso. 36. Pakistāna. 40. Volta. 41. Fraka. 42. Austrija. 43. Kartings.

Stateniski. 1. Ideja. 2. Kastas. 3. Tango. 4. Ābele. 5. Trimda. 6. Toles. 7. Tirānija. 9. Saskalas. 13. Verdi. 14. Tarantuls. 15. Mandolīna. 17. Salakas. 18. Svarīga. 26. Melanoma. 27. Talks. 29. Respekts. 33. Laucis. 34. Angārs. 35. Atoss. 37. Ielas. 38. Turku. 39. Bruno.

Laikraksts
BRĪVĀ LATVIJA
JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtiniet digitālo laikrakstu ŠEIT:
www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA *VESTA-LK* kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
Konta nr.: LV80UNLA0050016243516
ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:
- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju
Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011,
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,
tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/**@brivalatvija**
www.twitter.com **@briva_latvija**
Mājaslapa:
www.brivalatvija.lv

LATVIEŠI NORVĒĢIJĀ

Latvijas valstssvētki Oslo

HARIJS VALDMANIS

Latvijas vēstniecībā, 11. novembra vakarā svētkus ar īsu, dienai piemērotu uzrunu atklāja vēstniece Judīte Dobele. Sekoja Ievas Melbārdes vadīta programma ar dzejas lasījumiem un tautasdziesmām, ko dziedājām visi kopā, gan ģitaras, gan kokles pavadījumā. Pēc īsa pārtraukuma ar atspirdzinājumiem skatījāmies Simtgades filmu par Latvijas simtgadniekiem. Pārsteidzoši, cik spirgti ir latvieši, dzimuši 1915. 1916., 1917. un 1918. gadā! Pēc tam vēstniecības pagalmā, kā ik gadu, iededzinājām svecītes un dziedājām "Pūt, vējiņi!" Noslēgumā vēstniece ierosināja, lai visi klātesošie nosūta savu sveicienu Latvijai.

16. novembŗa pievakarē Latviešu biedrība Norvēģijā sadarbībā ar Latvijas vēstniecību un Kultūras biedrību *Norge-Latvija* aicināja uz Latvijas valstssvētku sarīkojumu. Vēstnieces Judītes Dobeles runai sekoja koŗa "Laipa" vadībā dziedātas Latvijas un Norvēģijas himnas. Sekoja kupla programma ar "Kastaņa" skoliņas kastanīšiem, deju kopām "Ziemeļmeita" un "Ozoliņš", gan abām kopā, gan atsevišķi, Oslo latviešu teātra *O Latte* dzeju lasījumiem un Norvēģijas latviešu koŗa "Laipa" dziesmām. Programmas noslēgumā tika dalīti Pateicības raksti aktīviem darbiniekiem vietējā latviešu saimē. Tad varējām spirdzināties ar vēstniecības gādāto Rīgas šampanieti, pašu nestiem gardumiem un parunāties ar sen vai nesen satiktiem draugiem.

Sekoja Latvijas viešņas Olgas Rajeckas koncerts. Lai taupītu savu vēl daudzmaz derīgo dzirdi, to nenoklausījos.

19. novembŗa pēcpusdienā vēstniece Judīte Dobele ar kungu Normundu Dobeli ielūdza uz Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienas svinīgo koncertu "Latviešu klavieŗmūzikas ainavas" Oslo Koncertu nama mazajā zālē. Uz koncertu bija lūgts diplomātiskais korpus, Latvijas sadarbības partneri un citi viesi. Koncertu ar īsu uzrunu ievadīja vēstniece, sekoja koŗa "Laipa" vadībā dziedātas Latvijas un Norvēģijas himnas.

Pianiste Dzintra Erliha savā programmā bez latviešu komponistiem bija iekļāvusi arī dažus cittautiešus. Koncertu ievadīja divas Lūcijas Garūtas (1902-1977) kompozīcijas, sekoja divas Aivara Kalēja (1951) kompozīcijas, tad pa vienai no Aleksandra Skrjabina (1871-1915) un Frederika Šopēna (1810-1849), un divi Jāņa Ivanova (1906-1983) skaņdarbi, Pēteŗa Vaska (1946) *Fantāzija par izdegušo zemi* un *Ragnar Kristinn* (1960) trīs kompozīcijas. Bagātīgo programmu noslēdza Lūcijas Garūtas (1902-1977) *Meditācija* un *Prelūdija nr.4*.

Pianiste saņēma pelnītus aplausus un sarkanbaltus ziedus. Izpelnījāmies arī bagātīgas piedevas.

JAUNA GRĀMATA CEĻĀ PIE JUMS!

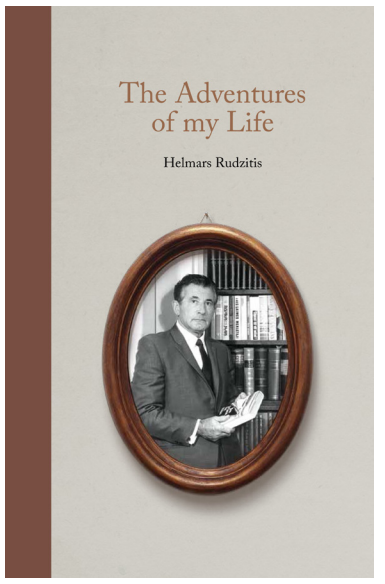

Helmara Rudzīša grāmatas **"Manas dzīves dēkas"** oriģināls, izdots 1984. gadā *Grāmatu Drauga* apgādā, atrodams vai ikviena tautieša grāmatplauktā un kļuvis par bibliografisku retumu Latvijā...

Laika 70 gadu jubilejā apgāds *Laika grāmata* laidis klajā tās atjaunoto izdevumu angļu valodā – ar mērķi, lai šis krāšņais vēstījums par latviešu trimdu nonāktu arī pie nākamajām paaudzēm, kam lasīšana latviešu valodā sagādā grūtības.

Šī grāmata, kas aptver nozīmīgu laiku un svarīgus notikumus latviešu vēsturē saistībā ar lielo pasaules vēsturi 20. gadsimtā, ir objektīva un interesanta lasāmviela arī cittautu interesentiem un pētniekiem.

Iegādājieties šo grāmatu un dāviniet saviem bērniem, mazbērniem un draugiem! Tā palīdzēs labāk izprast un iemīlēt mūsu tautu, mūsu talantus un spēku.

IEGĀDĀJIETIES LATVIJAS GRĀMATU VEIKALOS

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info
arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.
Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē.
Mēs tveŗam pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi,
ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.
Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!
www.nekropole.info!

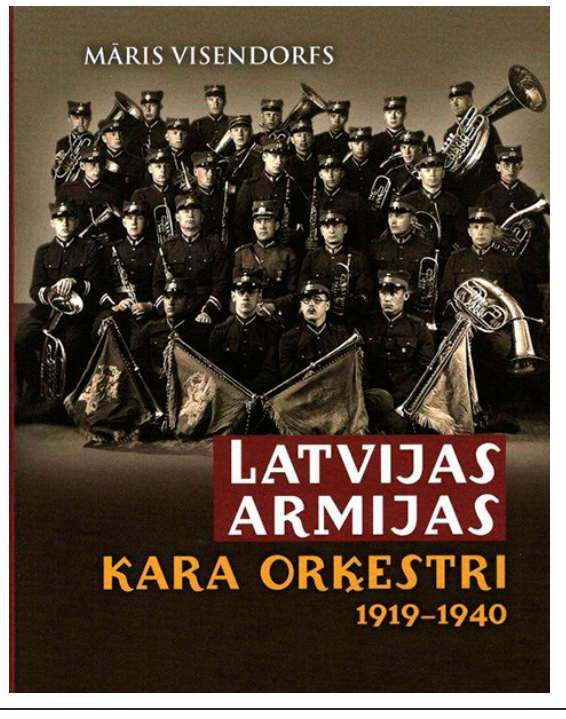

Māris Visendorfs

"LATVIJAS ARMIJAS KAŖA ORĶESTŖI 1919–1940".

Latvijas armijas kaŗa orķestŗu vēsturi no 1919. līdz 1940. gadam sīki izpētījis, detalizēti un vienlaikus raitā un pievilcīgā stāstījumā ietērpis orķestŗu diriģents, mūziķis un mūzeja speciālists Māris Visendorfs grāmatā "Latvijas armijas kaŗa orķestŗi. 1919–1940".

Grāmata nākusi klajā greznā iesējumā, bagātīgi illustrēta.

IEGĀDĀJIETIES
Latvijas grāmatu veikalos

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā
Cena – 1,15 eiro
par cm^2 ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm^2 ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784
Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.) Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants. NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas **digitālo versiju** varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: *http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta.*

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā – SEB Banka, nr.:LV60UNLA0050018705154, vai, sūtot naudu vai čeku *Brīvās Latvijas* atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis,** *Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.*

SPORTS SPORTS SPORTS SPORTS

BRĀĻI ŠICI TRIUMFĒ KAMANIŅĀS

Latvijas kamaniņu sporta vīriešu divnieks **Andris Šics/Juris Šics** Leikplesidas trasē izcīnīja uzvaru Pasaules kausa otrā posma sacensībās Sprinta kausā.

Brāļi Šici sprinta distanci veica 37,218 sekundēs, bet nieka astoņas sekundes tūkstošdaļas zaudēja vācieši Tonijs Egerts/Saša Benekens, kamēr 0,037 sekundes lēnāks bija cits Vācijas duets Tobiass Vendls/Tobiass Arlts. Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš uzvarētājiem zaudēja 0,331 sekundi, kas deva sesto vietu, bet Kristens Putins/Imants Marcinkēvičs bija 0,946 sekundes lēnāki, ieņemdami 13. vietu 15 divnieku vidū. Individuālajā ieskaitē Kendija Aparjode ierindojās 10., Ulla Zirne – 12. vietā

Pamatsacensībās augsto – 5. vietu – izcīnīja Kristers Aperjods *(attēlā)*.

Kristers Aperjods

Riks. K. Rozītis ierindojās 16. vietā, bet Inārs Kivlenieks otrajā braucienā krita un palika bez rezultāta.

BIATLONA TRASĒS UN ŠAUTUVĒS

Latvijas vadošais biatlonists Andrejs Rastorgujevs Norvēģijā ieņēma septīto vietu IBU kausa sacensībās 10 km sprintā. Rastorgujevs ugunslīnijā neaizvēra piecus mērķus, sacensību uzvarētājam Lukasam Fračeram no Vācijas zaudējot vienu minūti un 10,2 sekundes.

Rastorgujevs sezonas pirmo sacensību pirmajā šaušanā pieļāva vienu kļūdu, kas deva ceturto

vietu, bet otrajā ugunslīnijā, tāpat kā daudzi citi biatlonisti, cīnījās ar vēju un nesašāva vēl četrus mērķus. Uzvarētājs Fračers bija viens no trim sportistiem, kas noslēpoja tikai vienu soda apli, finišēdams pēc 28 minūtēm un 33,1 sekundes. No Latvijas sportistiem vēl Rūdis Balodis kļūdījās trīs reizes un uzvarētājam zaudēja piecas minūtes, kas deva 76. vietu, bet Kirils Matjuhins ar sešām kļūdām atpalika vairāk nekā sešarpus minūtes, finišēdams 95. vietā 112 biatlonistu konkurencē.

*

Latvijas biatlonisti Ieva Pūce, Jūlija Matvijenko, Aleksandrs Patrijuks un Roberts Slotiņš Pasaules kausa izcīņas pirmā posma 2x6+2x7,5 kilometru jauktajā stafetē ieņēma 24. vietu. Vējainos laika apstākļos, kam brīžiem pievienojās sniegs, viņi sacensības beidza otrajā posmā, kad tika apdzīti par apli, Patrijukam un Slotiņam trasē nedodoties.

SLĒPOŠANA

Latvijas distanču slēpotāja **Patrīcija Eiduka** Somijā Pasaules kausa (PK)izcīņas pirmajā posmā sprinta kvalifikācijas sacensībās izcīnīja 75. vietu, **Indulis Bikše** finišēja 99. pozicijā. Finālsacensībām kvalificējās 30 labākie sportisti. 10 km klasiskā stila slēpojumā Eiduka uzvarētājai Terēzai Juheugai no Norvēģijas zaudēja divas minūtes un 44 sekundes, nopelnot 81,62 Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) katēgorijas punktus. U-23 kon-

Patrīcija Eiduka

kurencē Eiduka sasniedza 15. ātrāko laiku.

Iedzīšanas sacensības Patrīcija uzsāka lielajā grupā divas minūtes un 45 sekundes pēc norvēģietes. Juheuga iedzīšanā nosargāja pirmo vietu, finišēdama pēc 25 minūtēm un 48 sekundēm. Eiduka finišēja piecas minūtes un 30 sekundes aiz uzvarētājas, ieņemdama 53. vietu 73 slēpotāju konkurencē. Distancē viņai bija 48. ātrākais laiks, kas deva 117,05 FIS katēgorijas punktus.

KALNU SLĒPOŠANA

Visu laiku labākās Latvijas kalnu slēpotājas **Ullas Ģērmanes (Lodziņas)** meita Dženifera Austrijā izcīnīja uzvaru Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) sacensībās slalomā.

Dženifera Ģērmane

16 gadus vecā latviešu sportiste startēja ar 28. numuru un pirmajā braucienā bija trešā, bet otrajā sasniedza pārliecinoši labāko rezultātu, kas summā ļāva izcīnīt uzvaru. Otrās vietas ieguvēja, italiete Džūlija di Frančesko, Latvijas sportistei zaudēja 0,83 sekundes. Par savu sniegumu Ģērmane tika pie 37,25 FIS punktiem, kas viņai šobrīd ir karjērā labākais rezultāts. Ģērmanei šī bija tikai trešās FIS raudzes sacensības. Iepriekš Ģērmane slalomā bija otrā un tika pie 44,44 FIS punktiem, bet novembra vidū piedalījās Austrijas junioru čempionātā. Startēja arī Karlīna Lāce, bet viņa pirmajā braucienā nefinišēja.

TTT VĒSTURISKĀ UZVARA

TTT Rīga basketbolistes Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) Eirolīgas spēlē savā laukumā sagādāja sezonas pirmo zaudējumu līgas čempionēm no Krievijas – Jekaterinburgas UGMK – 89:81 (23:26, 20:16, 23:28, 23:11).

Speciālistu ieskatā tā bijusi lielākā uzvara Latvijas sieviešu klu-

TTT basketbolistes (baltajos tērpos) iemet pretinieču grozā

bu basketbola vēsturē kopš neatkarības atgūšanas. Komandu UGMK var uzskatīt par pasaules izlasi, tai ir pasaulē lielākais budžets sieviešu basketbolā, uz spēlēm viesos tā dodas ar nolīgtu lidmašīnu, tai ir dažādi tituli. Spēlē Rīgā UGMK, iespējams, nenovērtēja TTT un spēles lielāko daļu aizvadīja pavirši. Rezultātīvākā spēlētāja *TTT Rīga* rindās bija Drameha ar 25 punktiem un sešām atlēkušajām bumbām. 24 punkti un astoņas bumbas zem groziem, kā arī četras rezultātīvas piespēles un piecas kļūdas komandas jaunpienācējai Meibrijai, kuŗa reālizēja 12 no 12 soda metieniem. 13 punkti un sešas atlēkušās bumbas Meganai Hafai, bet 10 punkti un piecas piespēles Katei Krēsliņai.

LATVIJAS FUTBOLA TIESNEŠI – AUGSTĀ LĪMENĪ

Latvijas futbola tiesnešu brigāde ar Andri Treimani, Haraldu Gudermani un Alekseju Spasjoņņikovu izdarījuši jaunu ierakstu Latvijas futbola vēsturē, kļūstot par pirmajiem mūsu valsts pārstāvjiem ar pienākumiem FIFA Pasaules kausa finālturnīros.

Andŗa Treimaņa žests nepārprotams…

Latvijas tiesneši strādāja FIFA U-17 Pasaules kausā un nopelnīja godu tiesāt arī finālspēli. 28. novembrī šī pati tiesnešu brigāde kārtējo reizi strādāja UEFA Eiropas līgas grupu stadijā, apkalpojot spēli *Trabzonsport – Getafe*.

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas Futbola federācijas (LFF) **ārkārtas kongress**, kuŗā notiks balsojums par LFF statūtu jaunās redakcijas apstiprināšanu, risināsies 12. decembrī, vēstī LFF. Šis būs jau ceturtais LFF ārkārtas kongress šajā gadā.

• Latvijas 1. rakete tenisā **Anastasija Sevastova** pēc sacensību sezonas beigām ieradās dzimtajā Liepājā, kur tikās ar jaunajiem tenisistiem. Sevastova piedalījās kopējā treniņā ar Patriciju Špāku, Elzu Tomasi un Alisi Vindigu.

• Nākamajā gadā Rīgā **pasaules čempionāta rallijkrosā posmā** norisināsies sacensības arī elektroauto attīstības seriālā jeb *Projekt E* posms, ziņo meistarsacīkšu rīkotāji. Latvijas posma sacensības Biķernieku trasē norisināsies 19. un 20.septembrī.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evanģēliskā draudzē, Metodistu baznīcā, Rīgā, Akas ielā 13, **8. decembrī** plkst. 13 dievkalpojums (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **24. decembrī** Ziemsvētku dievkalpojums.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof 44, Bielefeld*), **8. decembrī** plkst. 14:30 Otrā adventa Dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Lībekā, Lorenca baznīcā, **14. decembrī** plkst. 14 Dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **15. decembrī** plkst. 14 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **15. decembrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos māc. Rolands Eimanis un diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma sekos sabiedriska pēcpusdiena ar azaidu groziņu veidā draudzes telpās. Visi laipni aicināti!

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim 22, Frankfurt-Eschersheim* dievkalpojums **8. decembrī** plkst.14. Dievkalpojumus vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpojuma – kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: *http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi.*

ZVIEDRIJA

Norčepingas latviešu ev. lut. draudzes Adventa dievkalpojums svētdien, **15. decembrī**, plkst. 13.30 S:t Olai baznīcā (*St. Olai kyrka, Skolgatan 12, Norrköping*). Dienas mude: "Es jums pasludinu lielu prieku". Dievkalpojumu vadīs draudzes mācītājs Dr. Normunds Kamergrauzis. Pēc dievkalpojuma sadraudzība ar bērnu priekšnesumiem un Ziemsvētku dziesmām. Lūdzam ņemt līdzi groziņus svētku galdam. Esat aicināti un gaidīti!

Stokholmas Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā, *Folkungagatan 46* (pazemes vilciena pietura: *Medborgarplatsen*) svētdien, **8. decembrī**, plkst. 12 svētdienas mise. Bīskapu kripta atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, pa kreisi no katedrāles galvenās fasādes līdz pirmajām puspagraba durvīm labajā pusē. Novēlot svētīgu Adventu, mūsu Kunga gaidīšanas laiku, uz svētdienas dievkalpojumu ielūdz Sokholmas laviešu katoļu draudze un kapelāns Andris Priede.

BEZMAKSAS
PSIHOLOĢISKĀ UN INFORMATĪVĀ PALĪDZĪBA
+371 116006
ATBALSTA TĀLRUNIS
NOZIEGUMOS CIETUŠAJIEM
Palīdzība pieejama katru dienu no plkst. 7:00-22:00.
Tevi uzklausīs, atbalstīs.
Sniegs informāciju, kā rīkoties!
www.cietusajiem.lv
www.skalbes.lv